

Webinar wetgeving en beleid

Liselot Ledene

25/09/2024

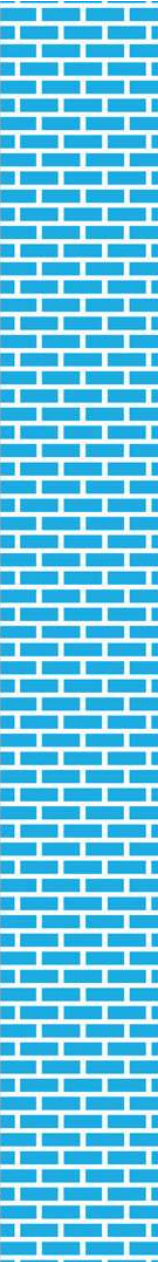
INVERDE - Natuurinvest

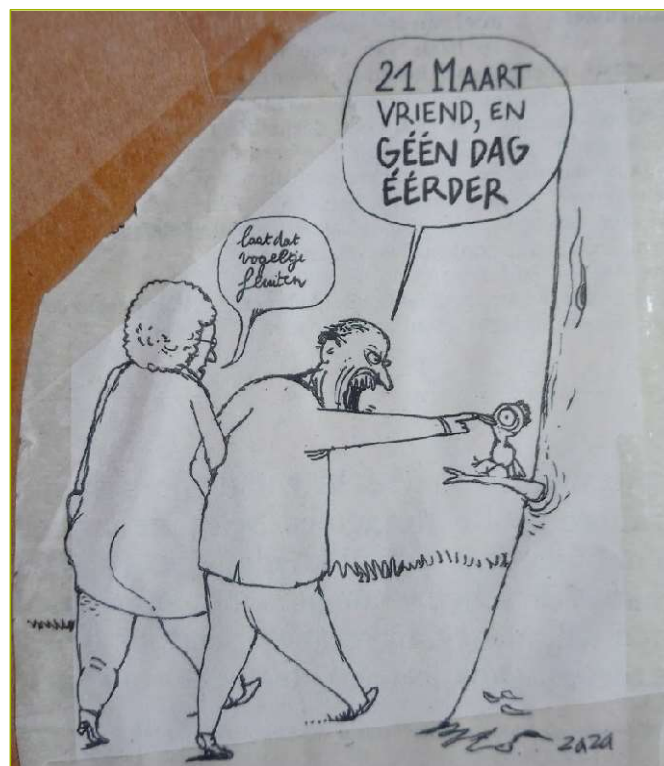
PROGRAMMA WEBINAR

- Juridische context soortenbescherming
- Beschermde gebouwbewonende soorten
- Verbodsbepalingen soortenbescherming en legitieme afwijkingsmogelijkheden
- De gemotiveerde aanvraag tot afwijking
 - Procedure
 - Tijdig aanvragen!
 - Kader Agentschap Natuur en Bos: kan een afwijking verleend worden?
 - Welke voorwaarden kunnen opgelegd worden?
- Voorbeelden
- Wetgeving vergroening gevels en daken

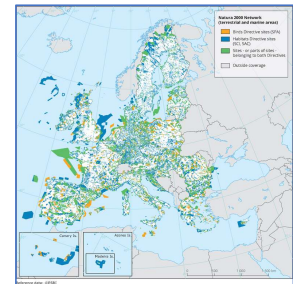
Wetgeving = afspraken maken

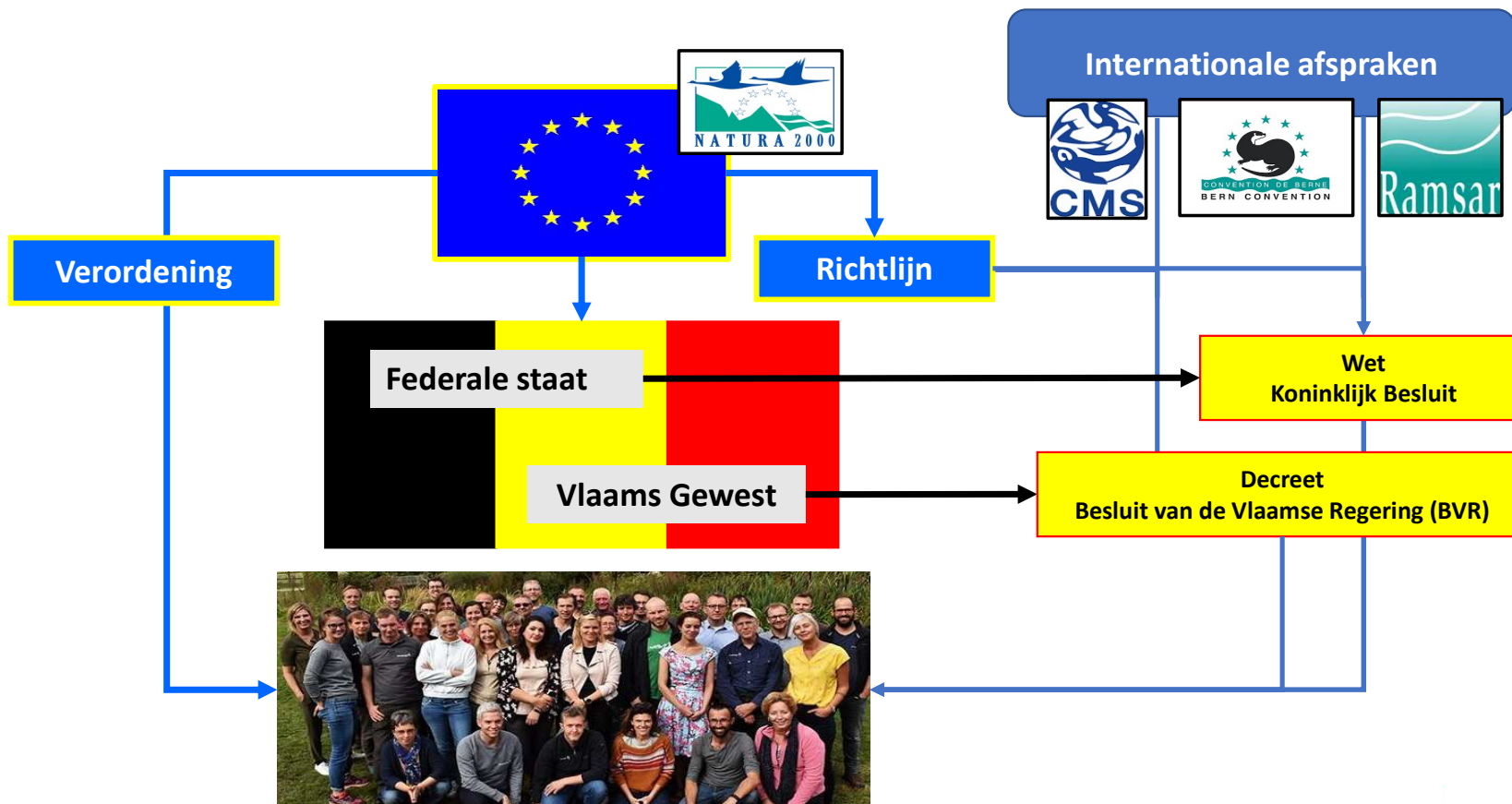
Soortenbescherming juridische context

- Internationaal:
 - Conventie van Ramsar (1971) - Conventie van Bern (1979)
 - Verdrag van Bonn (= Convention on the Conservation of **M**igratory **S**pecies of Wild Animals, 1979) waaronder de 'bat agreement of Eurobats' werd aangenomen: instandhouding 55 Europese vleermuissoorten
- Europees:
 - Vogelrichtlijn (1979) & Habitatrichtlijn (1992)
 - Europese richtsnoer Soorten (2021, interpretatiehulp)
- Nationaal:
 - België: gedelegeerd naar de gewesten
 - Nederland: rijk + provincies

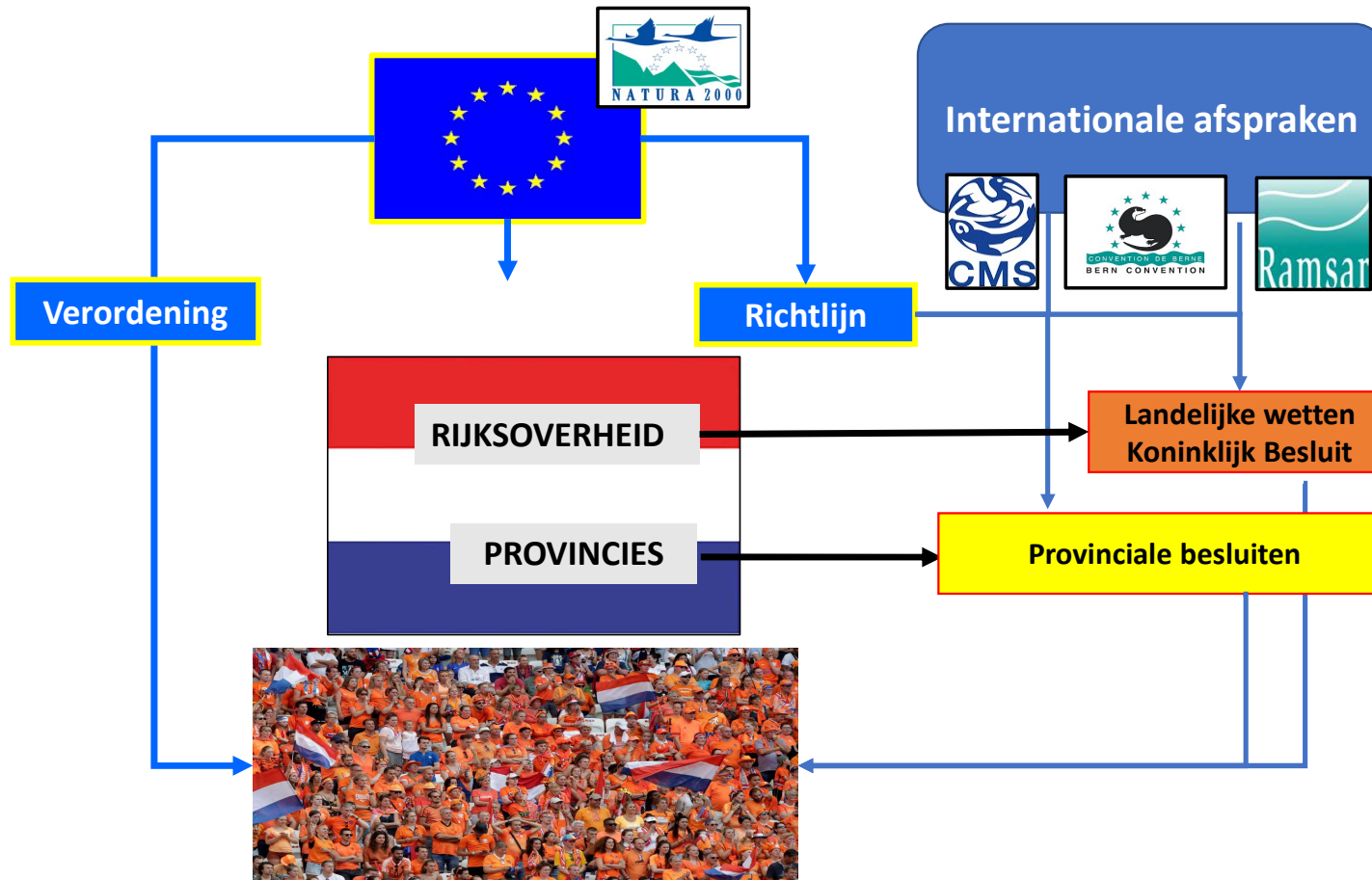

Soortenbescherming Vlaanderen – juridische context

Soortenbescherming Nederland – juridische context

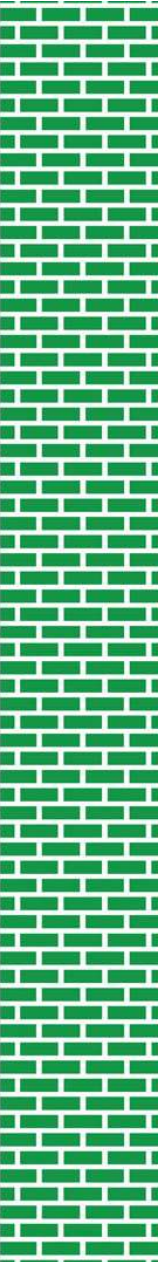

Soortenbescherming - Vlaanderen

Gewestelijk geregeld in het Natuurdecreet (1997) en Soortenbesluit (2009)

- Natuurdecreet:
 - Natuurzorgplicht (natuur: soorten, KLE's, vegetaties)
 - Soortenbescherming wordt verder uitgewerkt in het Soortenbesluit
- Soortenbesluit:
 - Beschermt '**beschermde soorten**' o.a. via verbodsbepalingen
 - Afwijkingen/ontheffingen worden door Agentschap Natuur en Bos afgeleverd
 - Regelt de inventarisatie en registratie van soorten, regelt de opvangcentra van wilde dieren
 - Regelt het beheer (de beheersing) van soorten via beheerregelingen, de aanpak van uitheemse soorten, de aanpak van invasieve soorten

Soortenbescherming - Nederland

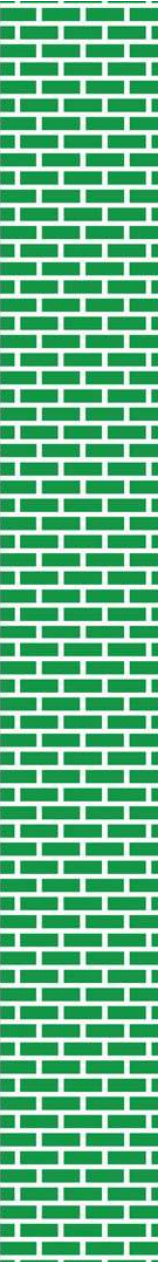
Nationaal geregeld in de Omgevingswet en verder uitgewerkt in 'Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)', het 'Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)', de 'Omgevingsregeling' en de 'Omgevingsverordeningen' en beleidsregels van Provincies.

Omgevingswet:

- *Vervangt de Natuurbeschermingswet, de Boswet en de Flora- en Faunawet sinds 1/1/2024*
- Natuurzorgplicht
- Maatregelen die het Rijk en de provincies moeten nemen om soorten te beschermen

Provincies:

- Beleidsregels m.b.t. soortenbescherming
- Leveren vergunningen/ ontheffingen af (gemeente kan ook afleveren)

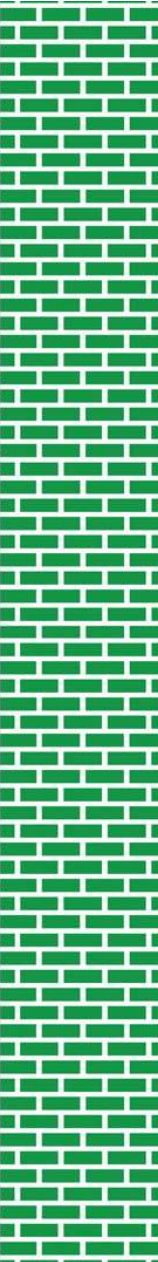
Beschermde soorten – Vlaanderen & Nederland

Is wettelijk bepaald:

- reeks **inheemse soorten**: lijsten
 - Alle inheemse vleermuizen zoals dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis,...
 - Vogels zoals gierzwaluw, huismus,...

→ **Veel gebouwbewonende soorten = (Europees) beschermd**

- een **aantal uitheemse** soorten
 - alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied
 - andere uitheemse soorten dan vogels die opgenomen zijn in bijlage IV, Habitatrichtlijn
→ <https://www.ecopedia.be/europees-beschermde-natuur/bijlage-4-soorten-van-de-habitatrichtlijn>
 - andere uitheemse soorten dan vogels die opgenomen zijn in bijlage II, Verdrag van Bern
→ https://wetten.overheid.nl/BWBV0003485/2018-03-08#Verdrag_1

©Vilda – Yves Adams

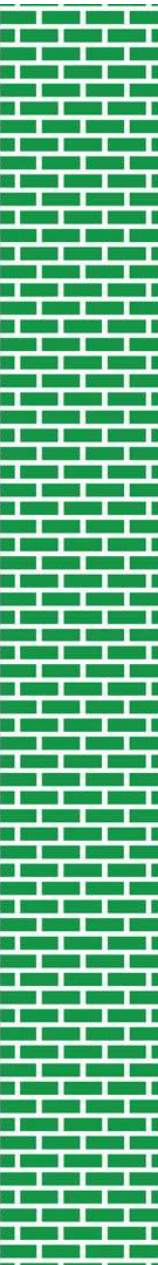
©Vilda – Rollin Verlinde

©Vilda – Rollin Verlinde

Beschermd = (on)opzettelijk verstoren is verboden
+ heel wat handelingen zijn verboden

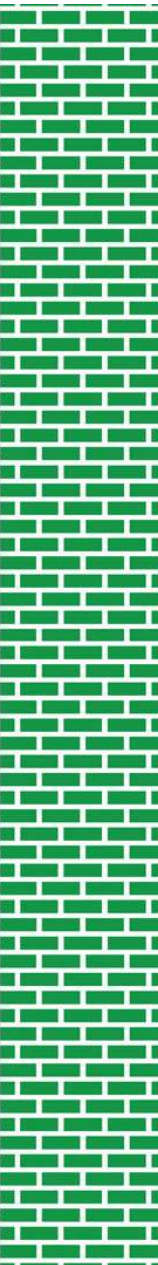

Soortenbescherming: verbodsbepalingen - Vlaanderen

Bescherming via verbodsbepalingen Soortenbesluit:

- Verbodsbepalingen ten aanzien van specimens of eieren van beschermde soorten: **opzettelijk** doden/vangen/verstoren + **opzettelijk** eieren vernielen/verzamelen/beschadigen (art.10)
- Verbodsbepalingen betreffende het onder zich hebben, het vervoeren en het verhandelen (art.12)
- Verbodsbepalingen ten aanzien van nesten, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van beschermde dieren: **opzettelijk en onopzettelijk** (art.14)
- Verbodsbepalingen betreffende middelen, installaties en methoden voor het doden of vangen van dieren (art.16)
- Verbodsbepalingen betreffende het introduceren in het wild (art.17)

+ beperkt aantal **afwijkingsmogelijkheden**

Opzettelijk vs. onopzettelijk handelen

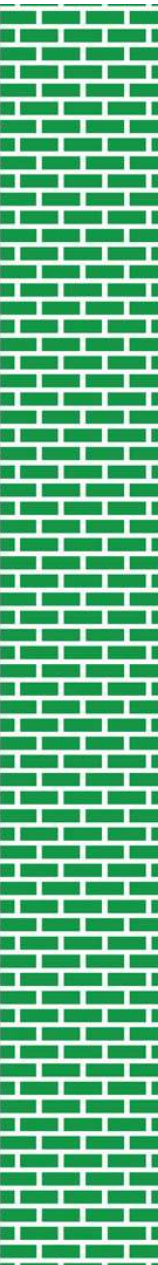
Onopzettelijk: *‘de handelaar wist niet en hoorde redelijkerwijze niet te weten dat de handeling kon leiden tot negatieve gevolgen voor beschermde diersoorten.’*

→ Opzettelijk= men wist het wel...

OPGELET!

Vleermuizen genieten de meest strenge bescherming: ook het ONopzettelijk vernielen of beschadigen van de voortplantings- of rustplaatsen is verboden!

PREVENTIEF: VERPLICHT screenen op beschermde soorten!

Legitiem afwijken van de verbodsbepalingen

Soortenbesluit art.20

Afwijking kan enkel verleend worden om volgende redenen:

1. in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid
2. in het kader van dwingende redenen van **groot** openbaar belang, m.i.v. redenen van sociale en economische aard, en voor het milieu gunstige effecten. → **OPGELET: afwijking op basis hiervan is niet mogelijk voor vogelsoorten!**
3. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer
4. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren of aan andere goederen in eigendom of gebruik (**OPGELET: afwijking voor het voorkomen van belangrijke schade aan andere goederen dan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren is niet mogelijk voor vogelsoorten!**)
5. ter bescherming van de wilde fauna of flora, of ter instandhouding van de natuurlijke habitats
6. voor doeleinden in verband met onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie, alsook voor de daartoe benodigde kweek
7. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken een beperkt en vastgesteld aantal van bepaalde specimens te vangen, te plukken of in bezit te hebben.

Artikel 20. (01/09/2008-...)

§ 1. Met betrekking tot de beschermde soorten kunnen er specifieke afwijkingen verleend worden van de bepalingen in onderafdeling 1 tot en met 4 om een of meer van de volgende redenen :
1° in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2° in het kader van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale en economische aard, en voor het milieu gunstige effecten;
3° in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
4° ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren of aan andere goederen in eigendom of gebruik;
5° ter instandhouding van de natuurlijke habitats;
6° voor doeleinden in verband met onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie, alsook voor de daartoe benodigde kweek;
7° om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt en vastgesteld aantal van bepaalde specimens te vangen, te plukken of in bezit te hebben.

§ 2. Ten aanzien van de beschermde soorten, waarbij categorie 1 is aangekruist in bijlage 1, kunnen er bovendien ook afwijkingen verleend worden om redenen van economische, sociale of culturele aard, of vanwege regionale of lokale bijzonderheden.

§ 3. Ten aanzien van de vogelsoorten vermeld in bijlage 1, zijn de volgende mogelijkheden tot afwijking niet van toepassing:
1° de mogelijkheid vermeld in § 1, 2°;
2° de mogelijkheid vermeld in § 1, 4°; wat de voorkoming aangaat van belangrijke schade aan andere goederen dan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.

§ 4. Afwijkingen op grond van dit artikel kunnen alleen maar toegestaan worden als de volgende voorwaarden zijn vervuld :
1° er mag geen andere bevredigende oplossing bestaan;
2° de afwijking mag geen afbreuk doen aan het streefdoel om de populaties van de soort in kwestie in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, op lokaal niveau of op Vlaams niveau.

Legitiem afwijken van de verbodsbepalingen

Soortenbesluit art 20

Bovendien kan de afwijking **ENKEL** verleend worden:

1. Als er geen andere bevredigende oplossing bestaat
2. De afwijking mag de gunstige staat van instandhouding of het streven naar die gunstige staat voor de soort niet in het gedrang brengen

§ 4. Afwijkingen op grond van dit artikel kunnen alleen maar toegestaan worden als de volgende voorwaarden zijn vervuld :

1° er mag geen andere bevredigende oplossing bestaan;

2° de afwijking mag geen afbreuk doen aan het streefdoel om de populaties van de soort in kwestie in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, op lokaal niveau of op Vlaams niveau.

Poll

- Welke afwijking kunnen we aangrijpen voor het verbouwen/renoveren van huizen?

© faunahuis

Geen paniek!

In veel situaties zullen de verboden van het SB niet van toepassing zijn
→ de soortentoeetst helpt u op weg

Schakel een ecooloog in!

(c) Edvard Munch

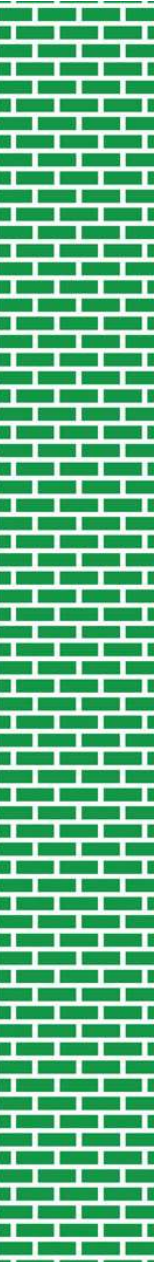

Maatregelen om schade te voorkomen en schade te beperken

- Als het verbod niet speelt → geen afwijking nodig
- **Schadevoorkomende maatregelen** dienen om te voorkomen dat een afwijking moet worden aangevraagd.
- Indien een afwijking nodig is, kunnen ook **mitigerende of schadebeperkende maatregelen** worden opgelegd.

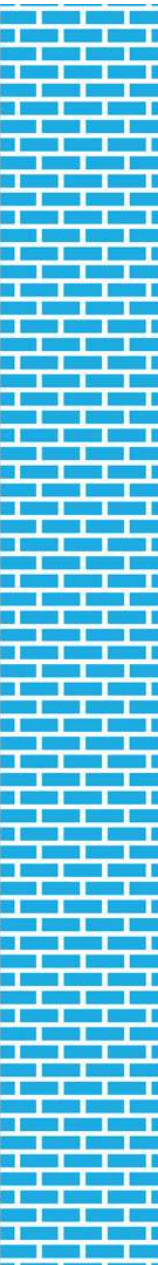
Schakel een ecoloog in!

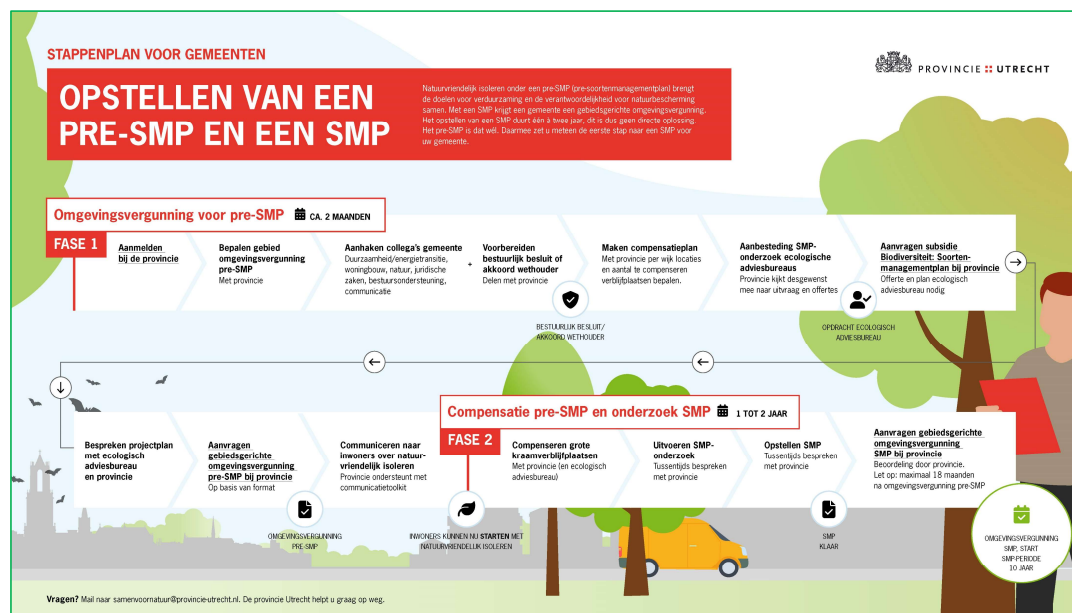
Inspiratie uit Nederland: ontheffing op basis van een SMP

- Onderzoeks**plicht** en ontheffingsplicht
- Soortenmanagementplannen: SMP
- Provincie Utrecht: <https://www.youtube.com/watch?v=pn3qTmsiYJk>

Inspiratie uit Nederland: ontheffing op basis van een SMP

<https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/natuur/biodiversiteit-stad-en-dorp-bisd>

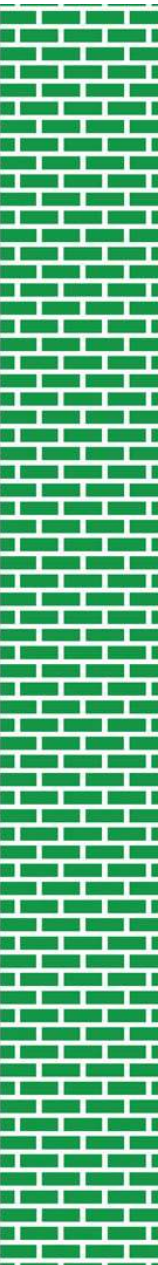

VLAANDEREN

DE SOORTENTOETS:

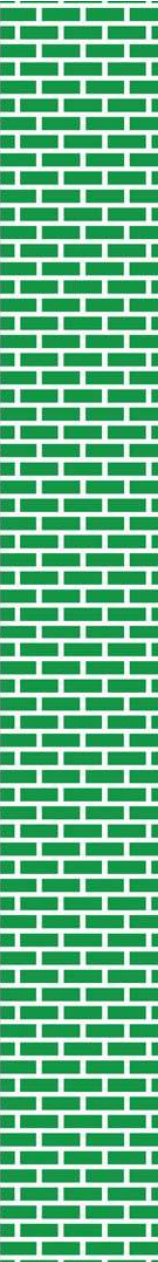
activiteiten toetsen aan de verbodsbepalingen
van het Soortenbesluit

Risico-analyse = de 'soortentoets'

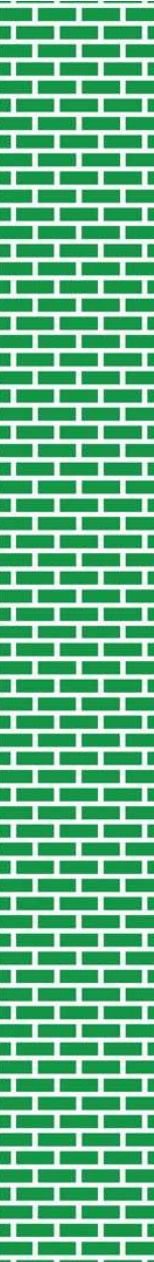
- Welke handeling(en)?
 - Wat zijn de effecten van die handeling(en)?
 - Welke soortengroepen zijn hierdoor beïnvloed?
 - Welke verbodsbepalingen uit het SB spelen?
 - Opzettelijk doden (art.10,1°)
 - Opzettelijk vangen (art.10,2°)
 - Betekenisvol verstoren (art.10,3°)
 - Vernielen, beschadigen van nesten, rustplaatsen, voorplantingsplaatsen opzettelijk /onopzettelijk (art.14)
- Welke **schadevoorkomende/schadebeperkende maatregelen** kunnen getroffen worden?

Soortentoets: stappen

1. SCREENEN
2. INVENTARISEREN
3. TOETSEN
4. SCHADEVOORKOMENDE/SCHADEBEPERKENDE MAATREGELEN
5. AANVRAGEN AFWIJKing

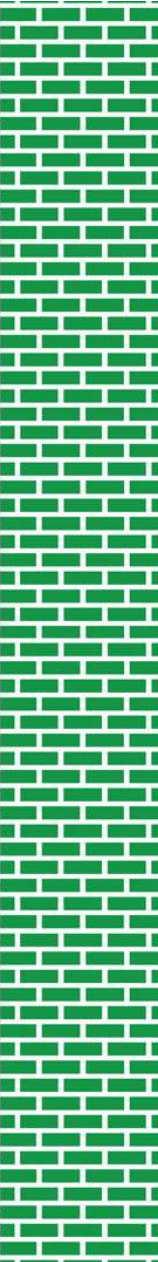

Soortentoeets - Vlaanderen

Stap 1: SCREENEN

HIER KOMT DE ECOLOGISCH ADVISEUR IN THE PICTURE

- Welke natuurwaarden komen voor binnen mijn projectgebied?
- Zullen er natuurwaarden verdwijnen door mijn initiatief?
- Komen binnen die natuurwaarden beschermde soorten voor?
- Komen er beschermde soorten voor die gebruik maken van een gebouw of constructie?

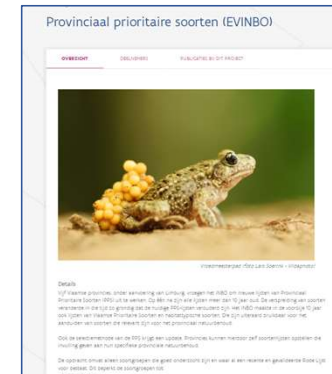
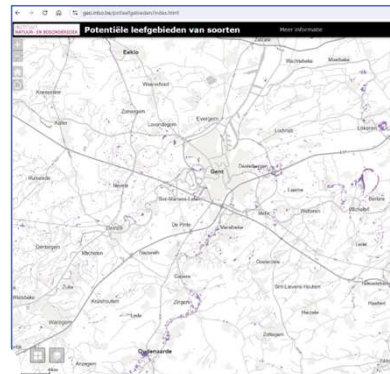
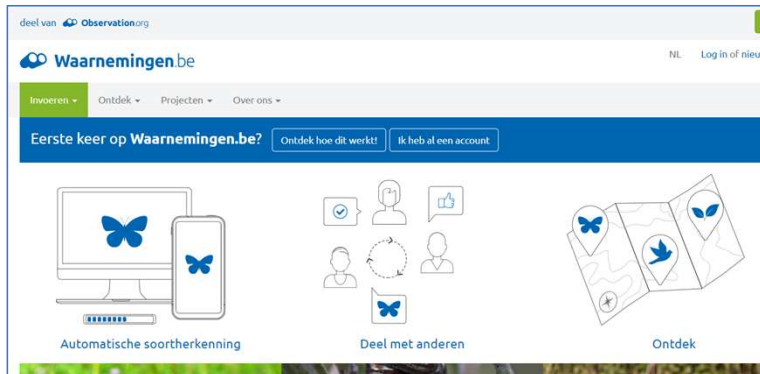

Screenen op beschermde soorten

Desktop:

- www.waarnemingen.be → gevalideerde waarnemingen
- <https://geo.inbo.be/pot leefgebieden/index.html>
- <https://www.vlaanderen.be/datavindplaats/catalogus/actueel-relevant-potentieel-leefgebieden-arpl-kaarten-van-europees-en-vlaams-prioritaire-soorten>
- <https://www.vlaanderen.be/inbo/projecten/provinciaal-prioritaire-soorten>

Theoretisch
afgebakende
perimeters rond
actuele
verspreiding van
effectieve
kernpopulaties

Prioritaire soorten in de provincie Oost-Vlaanderen

De Oost-Vlaamse Provinciaal prioritaire soorten zijn planten- en diersoorten die meer voorkomen in Oost-Vlaanderen dan in andere provincies. Het [Vlaams Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek](#) stelt een soortenlijst op voor elke provincie. Het rapport vormt de wetenschappelijke basis voor het natuurbeleid en -beheer Provincie Oost-Vlaanderen en is een leidraad voor de verdere bescherming en uitbreiding van waardevolle Oost-Vlaamse natuur.

Het rapport voor Oost-Vlaanderen bevat:

- 102 prioritaire diersoorten. Bekende namen zijn o.a. de otter, vuursalamander, ijsvogel, patrijs, kievit, slechtvalk, slobeend of vlinders als de kleine vos of oranje zandoogje.
- 81 provinciaal habitattypische soorten. Dit zijn soorten die een heel specifiek leefgebied hebben én beduidend meer voorkomen in een bepaalde provincie. Bijvoorbeeld de eenbes die uitsluitend groeit in oudebossen.
- 19 Vlaamse of Europese beschermde soorten waarvoor de provincie een grote verantwoordelijkheid draagt. Het gaat o.a. om 15 soorten vleermuizen zoals de Mopsvleermuis en de Watervleermuis.
- heat maps die de locaties aanduiden voor belangrijke leefgebieden voor de PPS. **In onze provincie vallen vier belangrijke regio's op: de volledige Scheldevallei, de Durmevallei, de Vlaamse Ardennen en het Drongengoedbos.** Het rapport vormt de wetenschappelijke basis voor het natuurbeleid en -beheer Provincie Oost-Vlaanderen en is een leidraad voor de verdere bescherming en uitbreiding van waardevolle Oost-Vlaamse natuur.

Aanvullend zijn er 21 'symboolsoorten' die niet in het plan

Stel een vraag

diensl. Klimaat, Milieu & Natuur

+32 9 267 78 02

natuur@oost-vlaanderen.be

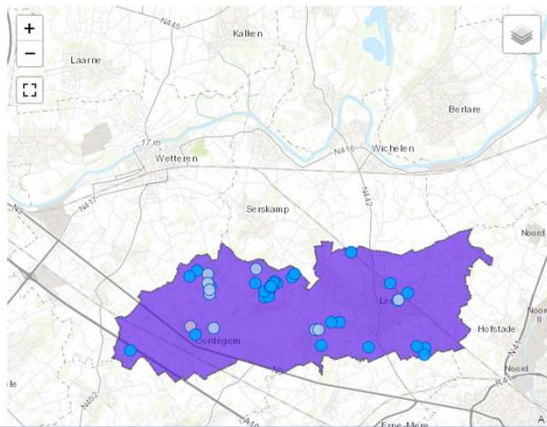
Waarnemingen.be

Invoeren Ontdek Projecten Over ons

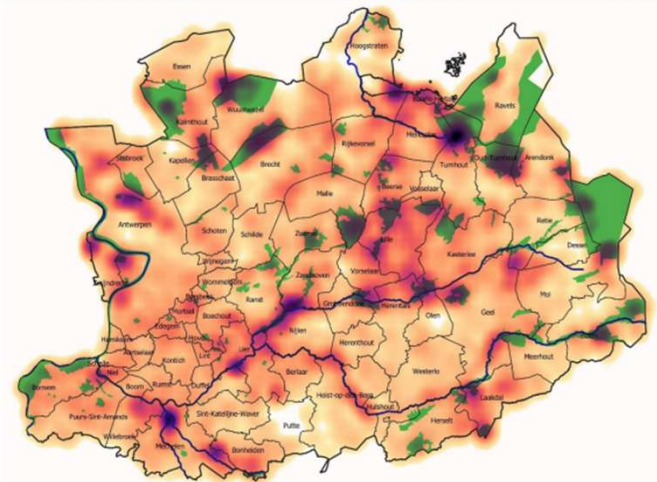
Prioritaire soorten en symboolsoorten Oost-Vlaanderen

Op deze pagina vind je de meest recente informatie over de verspreiding van de Prioritaire soorten en symboolsoorten in Oost-Vlaanderen. Kies een gemeente of een soortgroep of soort en ga op ontdekking!

[Prioritaire soorten Oost-Vlaanderen](#) [Extra aandachtsoorten Oost-Vlaanderen](#) [Provinciaal belangrijke habitattypische soorten Oost-Vlaanderen](#) (243)

Soort	Waarnemingen
Konijn	44
Zwartkopmeeuw	3
Rietgors	44
Krakeend	1
Liggende vleugeltjesbloem	28
Bosereprijs	8
Bosgeelster	156
Veldleeuwrik	149
Boompieper	12
Middelste Bonte Specht	15
Wintertaling	5
Hazelworm	4
Schalekster	22

Figuur 6 Heat map van de provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische broedvogels per kilometerhok in Antwerpen. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie. Natura2000-gebieden worden in het groen weergegeven.

Soortenttoets - Vlaanderen

- **Stap 2: INVENTARISEREN**

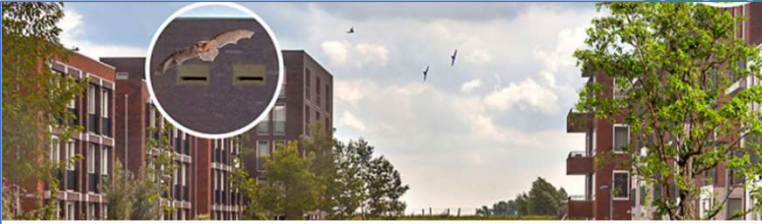
--> nemen we de soorten waar binnen het project?

Ja --> stap 3

Neen

Inhoud	Programma	Praktische Info	Voor wie?	Lesgever
<i>Onderstaand programma is vatbaar voor wijzigingen. Inverde is partner in het project Natuur-inbouw en zal nieuwe inzichten, innovaties en verbeteringen verwerken in de opleiding.</i>				
Datum	Voormiddag	Namiddag		
Dag 1 (18/09)	Inleiding	Inventarisatie op terrein		
Webinar (25/09)	/	Avond: Wetgeving en beleid		
Dag 2 (02/10)	Soortenkennis	Inventarisatie en monitoring		

Soortentoeets - Vlaanderen

Stap 3: toetsen aan de verbodsbepalingen

	Soort 1	Soort 2	Soort x...
Art.10, §1, 1°: doden			
Art.10, §1, 2°: vangen			
Art.10, §1, 3°: betekenisvol verstoren			
Art.14: nesten of broedplaatsen			
Art.14: rustplaatsen			

- Zijn de verbodsbepalingen niet geschonden: geen afwijking nodig

Verbodsbepaling art. 10 SB - Vlaanderen

Afdeling 2 Verbodsbepalingen (... - ...)

Onderafdeling 1 Verbodsbepalingen ten aanzien van specimens of eieren van beschermde soorten (... - ...)

Artikel 10. (01/09/2009- ...)

§ 1. Ten aanzien van specimens van beschermde diersoorten zijn de volgende handelingen verboden :

1° het opzettelijk doden;

2° het opzettelijk vangen;

3° het opzettelijk en betekenisvol verstoren, in het bijzonder tijdens de perioden van de voortplanting, de afhankelijkheid van de jongen, de overwintering en tijdens de trek.

Het is verboden de eieren van beschermde diersoorten opzettelijk te vernielen, te beschadigen of te verzamelen.

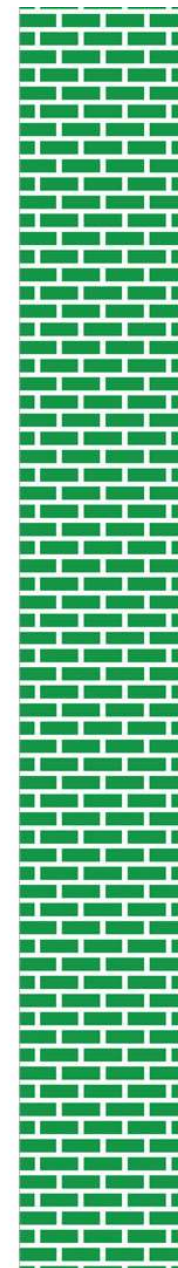

Beoordeling art. 10 in de soortentoets

Verbod op opzettelijk doden of vangen (SB art.10 §1,1° en 2°)

- Toets gebeurt op individueel niveau van de soort
 - Staat van instandhouding van de soort (SVI) is hierbij **niet** relevant
- Enkel op moment van uitvoeren activiteit
 - Situatie op terrein kan verschillen tussen moment van de screening/aanvraag afwijking en het moment van uitvoering van de activiteit
- **Schadevoorkomende maatregelen:**
 - Bv. woning kan toch gerenoveerd/geïsoleerd of gesloopt worden als de jongen het nest verlaten hebben.
 - Ok voor wat betreft art.10.
 - Opgelet: art.14

Dia 30

- II1** opmerking gert: Schadevoorkomende maatregelen dienen net om te voorkomen dat een afwijking moet worden aangevraagd. Indien een afwijking nodig is, kunnen mitigerende of schadebeperkende maatregelen worden opgelegd.
liselot ledene; 2024-09-13T08:46:49.786
- II2** ok, dan geef ik mee dat die beoordeling door ANB moet gebeuren bij het 'aanvragen van een afwijking' en dan beslist ANB: afwijking is niet nodig als die maatregelen genomen worden
liselot ledene; 2024-09-13T08:52:27.388

Verbodsbepaling art.10 SB - Vlaanderen

Afdeling 2 Verbodsbepalingen (... - ...)

Onderafdeling 1 Verbodsbepalingen ten aanzien van specimens of eieren van beschermde soorten (... - ...)

Artikel 10. (01/09/2009- ...)

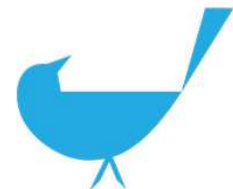
§ 1. Ten aanzien van specimens van beschermde diersoorten zijn de volgende handelingen verboden :

1° het opzettelijk doden;

2° het opzettelijk vangen;

3° het opzettelijk en betekenisvol verstoren, in het bijzonder tijdens de perioden van de voortplanting, de afhankelijkheid van de jongen, de overwintering en tijdens de trek.

Het is verboden de eieren van beschermde diersoorten opzettelijk te vernielen, te beschadigen of te verzamelen.

Betekenisvolle verstoring - EC

- Betekenisvolle verstoring = aanzienlijke verstoring die een significante impact kan hebben op de staat van instandhouding (SVI) van een soort.
 - Significant: een verstoring die meetbare en aantoonbare gevolgen heeft voor de SVI
 - Significant op populatieniveau van de soort
- Het verstoren van een exemplaar of een kleine groep exemplaren **is geen verboden handeling**. Het verstoren van een grote groep exemplaren in een belangrijk gebied voor de soort is dat wel.
 - Sporadische verstoring van een beschermd specimen zonder een effectieve blijvende negatieve impact op de populatie = geen inbreuk op de richtlijnen (en het SB)
- **Ruimte voor interpretatie!**

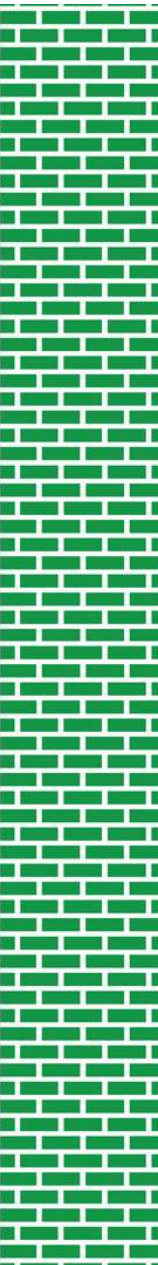
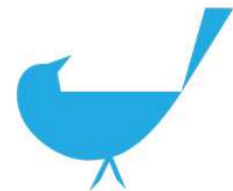

Betekenisvolle verstoring van een soort:

Natuurdecreet, art. 2, 31°

- elke activiteit die bijdraagt tot de afname op lange termijn van de grootte van de populatie (populatieomvang) van de betrokken soort in het gebied of tot een geringe afname waardoor in vergelijking met de begintoestand de soort niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat kan blijven
- elke activiteit die ertoe bijdraagt dat het verspreidingsgebied van de soort in het gebied kleiner wordt of dreigt te worden
- elke activiteit die ertoe bijdraagt dat de omvang van de habitat van de soort in het gebied kleiner wordt.

Betreft het een **Europees beschermde soort** dan dient de verstoring ervan tevens geëvalueerd te worden in het licht van de bijdrage van de speciale beschermingszone tot de algehele samenhang van de speciale beschermingszone en –zones.

Betekenisvolle verstoring

In mensentaal:

"elke verstoring die op korte, middellange of lange termijn op zichzelf of in combinatie met andere verstoringen ertoe leidt dat een soort lokaal of regionaal verdwijnt."

→ Wat betekenisvol is, hangt sterk af van de betrokken soort. Voor zeer zeldzame soorten kunnen kleine verstoringen al betekenisvol zijn!

Schakel een ecooloog in!

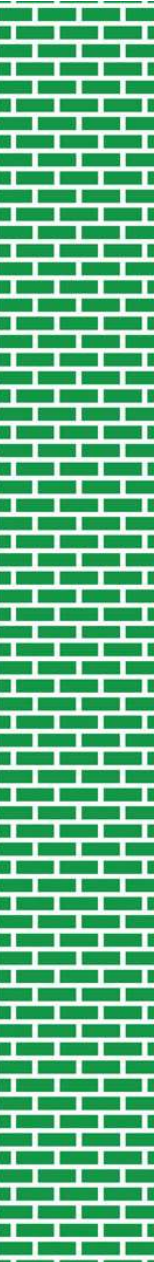

Beoordeling art.10 in de soortentoeets

Verbod op opzettelijk én betekenisvol verstoren (SB art.10 §1,3°)

- Toets gebeurt op individueel én populatieniveau van de soort
 - Staat van instandhouding van de soort (SVI) WEL relevant
 - Betekenisvol verstoren = significante impact op de staat van instandhouding
- **Schadevoorkomende maatregelen:** moeilijker!
 - Bv. woning kan toch gerenoveerd of gesloopt worden op het moment dat de jongen het nest verlaten hebben --> ok voor artikel 10 maar artikel 14 legt op dat er geen verstoring in de nestzone mag zijn!

-
- De beschreven aanpak geldt voor zowel geleedpoten soorten als voor bommende soorten zoals de roze vleermuis.
- SOORTEN
- SVI VOOR VLEERMUIZEN BEPALEN IN CONCREET PLANGEBIED
- # METHODIEK VOOR STAAT VAN INSTANDHOUDING
- Een belangrijke voorwaarde voor het kunnen verlenen van ontheffingen van de Flora- en faunawet of vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (en straks een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming), is dat de staat van instandhouding (Sv) van Habitatrichtlijnsoorten niet geschaad mag worden. De Zoogdiervereniging heeft een methodiek ontwikkeld om deze Sv voor vleermuizen te bepalen in een concreet plangebied. Voor een uitgebreide beschrijving van deze methodiek verwijzen we naar het bij deze bijdrage behorende verdiepende webartikel op www.toetsonline.nl (Limpens et al. 2016). In voorliggend artikel lichten we de aanpak beknopt toe.

Criteria beoordeling									
Kwalitatieve + kwantitatieve inschatting : STAAT VAN INSTANDHOUDING SOORT IN CONCREET PLangebied									
		Plangebied				Directe omgeving (inschatting door onderzoeker)	Regionaal (mogelijk uit NEM-data te achterhalen)	Landelijk (NEM-Data)	
		Actueel	Korte termijn	Eind bouwfase	Nabije toekomst				
A1: Populatie-grootte		In kwantitatieve zin onbekend, maar achteruitgang	In kwantitatieve zin onbekend, maar achteruitgang	In kwantitatieve zin onbekend, maar vooruitgang te verwachten	In kwantitatieve zin onbekend, grotere vooruitgang te verwachten	In kwantitatieve zin onbekend, maar indicatie achteruitgang	In kwantitatieve zin onbekend, maar geen indicatie achteruitgang	In kwantitatieve zin schattingen bekend en geen indicatie achteruitgang	
A2: Trend		In kwantitatieve zin onbekend, maar achteruitgang	In kwantitatieve zin onbekend, maar achteruitgang	In kwantitatieve zin onbekend, maar vooruitgang te verwachten	In kwantitatieve zin onbekend, grotere vooruitgang te verwachten	In kwantitatieve zin onbekend, maar indicatie achteruitgang	Onbekend, geen indicatie achteruitgang	Onbekend, geen indicatie achteruitgang	
B1: Verspreiding Beschikbaar habitat	Grootte	VP Achteruitgang	Achteruitgang	Overmaat (> 4x)	Overmaat (> 4x)	Matig	Goed	Goed	
		FG Achteruitgang	Achteruitgang	Overmaat + ontwikkeling	Overmaat + ontwikkeling	Goed	Goed	Goed	
		VB Neutraal	Neutraal	Voldoende	Ontwikkeling	Goed	Goed	Goed	
B2: Verspreiding Beschikbaar habitat	Kwaliteit	VP Achteruitgang	Achteruitgang	Goed	Zeer goed	Goed	Goed	Goed	
		FG Achteruitgang	Achteruitgang	Goed	Zeer goed	Goed	Goed	Goed	
		VB Neutraal	Neutraal	Goed	Zeer goed	Goed	Goed	Goed	
B3: Verspreiding Beschikbaar habitat	Borging	VP	-	Goed plan beheer en onderhoud	Zorgen wie verantwoordelijk voor specifieke onderdeel	-	Onbekend	Onbekend	
		FG	-	Goed plan beheer en onderhoud	Zorgen wie verantwoordelijk voor specifieke onderdeel	-	Onbekend	Onbekend	
		VB	-	Goed plan beheer en onderhoud	Zorgen wie verantwoordelijk voor specifieke onderdeel	-	Onbekend	Onbekend	

Hier ingevuld met afdoende maatregelen!

VP = verblijfplaats(en), FG = foerageergebied, VB = verbinding (vliegroute, migratieroute)

Soortentoeets - Vlaanderen

Stap 3: toetsen aan de verbodsbepalingen

	Soort 1	Soort 2	Soort x...
Art.10, §1, 1°: doden			
Art.10, §1, 2°: vangen			
Art.10, §1, 3°: betekenisvol verstoren			
Art.14: nesten of broedplaatsen			
Art.14: rustplaatsen			

Zijn de verbodsbepalingen niet geschonden: geen afwijking nodig

Soortenbescherming art.14 SB - Vlaanderen

Onderafdeling 3 Verbodsbepalingen ten aanzien van nesten, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van beschermde dieren (... - ...)

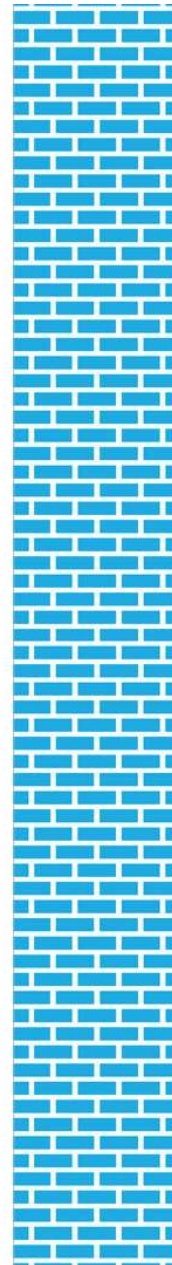
Artikel 14. (01/09/2009- ...)

§ 1. Het is verboden de nesten van beschermde vogelsoorten of de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van andere beschermde diersoorten dan vogels opzettelijk te vernielen, te beschadigen of weg te nemen.

§ 2. Het vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van beschermde diersoorten wordt onder meer geacht onopzettelijk te zijn wanneer de verantwoordelijke voor deze handeling niet wist en redelijkerwijze niet hoorde te weten dat deze handeling kon leiden tot de in § 1 beschreven negatieve gevolgen voor nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Ten aanzien van de diersoorten waarbij categorie 3 is aangekruist in bijlage 1 is evenwel ook het onopzettelijk vernielen of beschadigen van de voortplantingsplaatsen of de rustplaatsen verboden.

§ 3. Onder nesten worden begrepen de bewoonde nesten, de nesten die in aanbouw zijn als voorbereiding op het komende broedseizoen, alsook de nesten die in de regel jaar na jaar tijdens het broedseizoen hergebruikt worden.

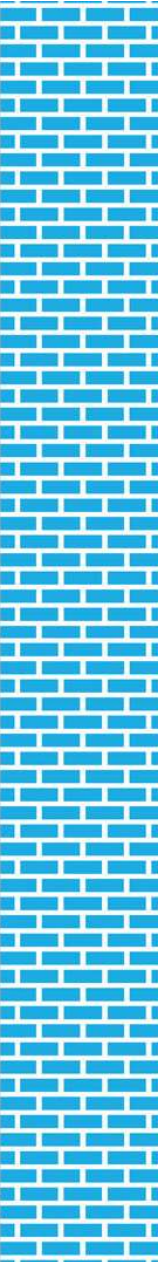

Nesten, rust- en voortplantingsplaatsen

- Nesten: “de bewoonde nesten, de nesten die in aanbouw zijn als voorbereiding op het komende broedseizoen, alsook de nesten die in de regel jaar na jaar tijdens het broedseizoen hergebruikt worden.”
- Rust- en voortplantingsplaatsen: breder geïnterpreteerd dan louter de exacte locatie die door een dier gebruikt wordt als rust- of voortplantingsplaats.

→ ruimer dan enkel het nest, de kraamkolonie of het hol dat gebruikt wordt om de jongen groot te brengen. Ook de directe omgeving!

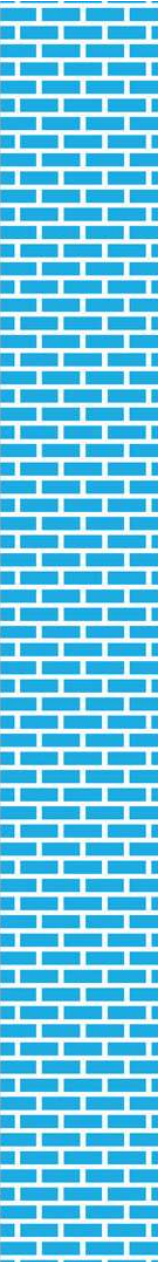

Beoordeling art.14 in de soortentoeets

Verregaande interpretatie in (Europese) rechtspraak:

- Is beschermd:
 - Nesten/holten momenteel niet in gebruik maar wel nog bruikbaar
 - Afhankelijk van het seizoen kunnen rustplaatsen variëren (bv. vleermuizen)
 - Meer dan enkel het nest/holte: de ecologische functionaliteit is beschermd, de belangrijkste delen van het habitat
 - Bv vleermuizen: de boom + holte + de directe omgeving + het netwerk van holten
- Geen shadedrempel: ook tijdelijke schade of cumulatieve schade op lange termijn is verboden!
- Is **niet** beschermd:
 - Onbruikbaar geworden nest en voortplantingsplaatsen

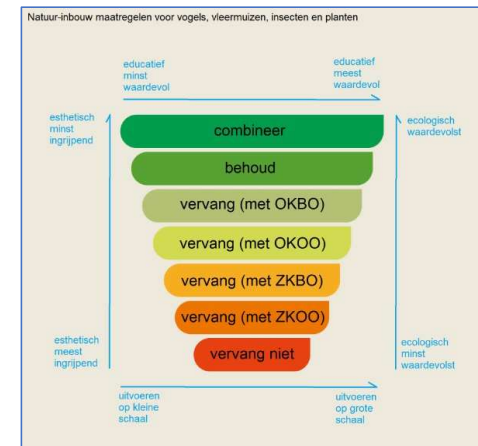
Soortentoets - Vlaanderen

Stap 4: SCHADEVOORKOMENDE/ SCHADEBEPERKENDE MAATREGELEN

- Kan het project op een andere manier worden uitgevoerd, zodat er geen conflict is met de verboden uit het Soortenbesluit?
- Per verbod en per soort bekijken (zie stap 3)

GEVAL PER GEVAL BEOORDELEN

Schakel een ecooloog in!

Afwijking op de verbodsbepalingen wordt verleend door Agentschap Natuur en Bos (ANB)

- **Stap 5: AANVRAAG AFWIJKING**
- **Gemotiveerd!** <https://natuurenbos.vlaanderen.be/e-loketten>

[Home](#) > E-loketten

[Zoek](#)

E-loketten

Weet u al wat u zoekt? Hier vindt u **rechtstreekse linken** naar al onze e-loketten. In sommige gevallen zult u zich eerst moeten identificeren op een manier naar keuze: met e-ID en kaartlezer, Itsme, federaal token of een beveiligingscode via sms of mobiele app.

Voor bepaalde toepassingen van het Agentschap voor Natuur en Bos hebt u specifieke rechten nodig. Deze kan u zelf eenvoudig [aanvragen via zelfregistratie](#).

[Mijn dossieroverzicht](#)
Opent in nieuwe tab

[> Afwijking Soortenbesluit/jachtdecreet](#)
E-loket voor aanvraag afwijking soortenbesluit / jachtdecreet

[> Bossubsidie](#)
E-loket voor aanvraag bossubsidies

[> Bosteller](#)
Realisaties Vlaamse bosdoelstelling tegen 2024 - Melding nieuw bos - Informatie om zelf een bos te planten - Subsidiesimulator

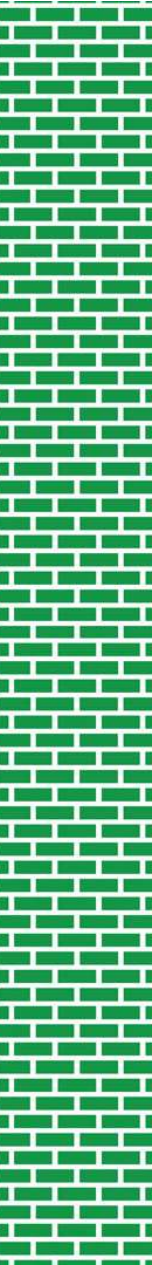
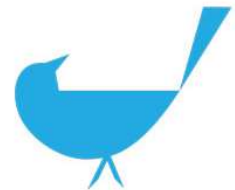
[> Projectoproep Natuur in je buurt](#)
E-loket aanvraag voor projectoproep Natuur in je buurt

[> Projectoproep Natuur in je school](#)
E-loket voor het aanvragen van natuursubsidies

[> Kapmachtiging](#)
E-loket voor de aanvragen van kapmachtigingen.

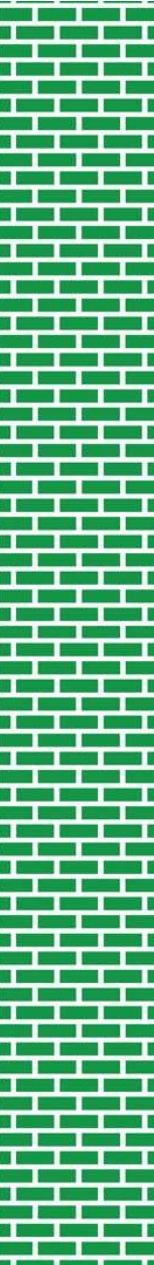

PAUZE

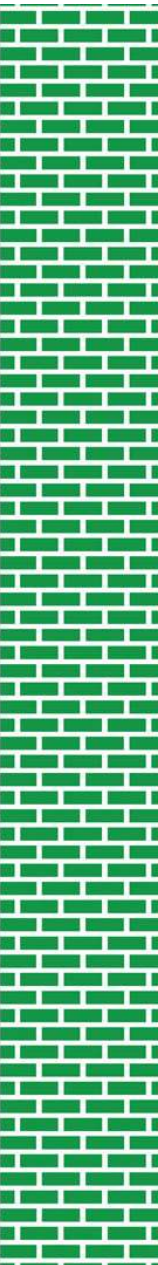
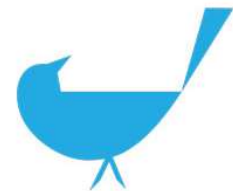
VOORBEELDEN & INSPIRATIE UIT ANDERE LANDEN

Case zwaluwnesten - schilderwerken

- Schilderwerken aan dakrand waar zwaluwnesten hangen
- Nesten blijven behouden

Case zwaluwnesten – schilderwerken - soortentoets

Soortentoets/risico-analyse

Welke handeling(en) ?	Schilderwerken aan schrijnwerk, nesten blijven behouden		
Wat zijn effecten handeling(en) ?	Verstoring door lawaai, evt. chemicaliën (verf)		
Welke soortengroepen beïnvloed ?	Vogels		
Welke verbodsbepalingen uit SB spelen rol ?	Vleermuizen	Vogels	Schadevoorkomende maatregel ?
Opzettelijk doden (art.10, 1°)	X	Neen	Nvt
Opzettelijk vangen (art.10, 2°)	X	Neen	Nvt
Betekenisvol verstoren (art.10, 3°)	X	Ja	Buiten broedseizoen werken
Vernielen, beschadigen nesten, rustplaatsen, voortplantingsplaatsen (art.14)	X	Ja	Rond nesten werken

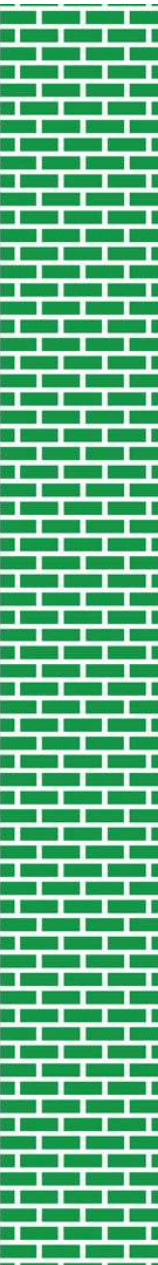
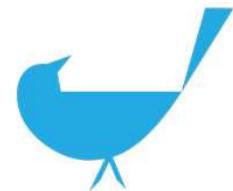

Case zwaluwnesten – schilderwerken - conclusie

Conclusie:

- In principe geen afwijking nodig als afdoende schadevoorkomende maatregelen genomen worden
- Als werken aangevraagd worden tijdens broedseizoen → Afwijking met voorwaarde 'buiten broedseizoen werken'
- Als werken tijdens broedseizoen enige optie is → Afwijking met voorwaarde 'nesten ontoegankelijk maken voor broedseizoen + plaatsing kunstnesten in onmiddellijke omgeving'

Chemicaliën en vleermuizen

- [EU Bats Action Plan.pdf \(eurobats.org\)](https://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/news/EU%20Bats%20Action%20Plan.pdf)

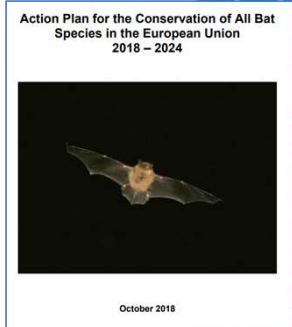
B POISONING BY TIMBER TREATMENT DURING RENOVATION OF BUILDINGS

Bats are very sensitive to chemicals because of their long lifespan and low reproductive rate. Due to their large naked wings, bats are more sensitive to chemical sprays and dusts than other mammals. Species roosting in roofs can, for instance, be exposed to products for treating window frames. They could also ingest these chemicals by licking their wing membranes and their fur or by grooming other members of the colony. Some substances can also be transmitted to the foetus during lactation.

Wood treatment should take place at a time when bats are absent. In most situations this recommendation is fairly straightforward. Certain species, however, may roost in buildings all year round and there is no ideal solution for such cases (40). The local bat conservation organisation may provide some help.

A specific issue with some older buildings is the existence of lead based paints on girders or other metal structures. Bats can be poisoned by ingesting flakes of this paint during grooming. Such a situation arose in the Château de Trévarez in north-west France which contained a nursery roost of 300 *R. ferrumequinum*. Lead and pentachlorophenol poisoning caused a high juvenile mortality at the site. In this case the best solution was to build a new roost for the bats (46).

© <https://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/news/EU%20Bats%20Action%20Plan.pdf>

Case zwaluwnesten – dak vernieuwen

- Dak vernieuwen – onder dakrand hangen zwaluwnesten
- Nesten worden verwijderd
- Buiten broedseizoen

Dak vernieuwen - soortentoeets

Soortentoeets/risico-analyse

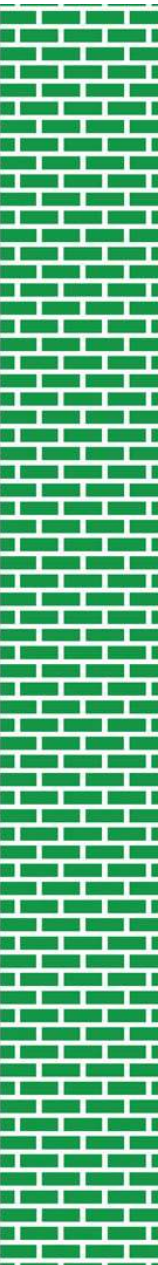
Welke handeling(en) ?	Dak vernieuwen, nesten worden verwijderd		
Wat zijn effecten handeling(en) ?	Verstoring + vernielen		
Welke soortengroepen zijn hierdoor beïnvloed ?	Vogels		
Welke verbodsbepalingen uit SB spelen rol ?	Vleermuizen	Vogels	Schadevoorkomende maatregel ?
Opzettelijk doden (art.10, 1°)	X	Neen	<u>Nvt</u>
Opzettelijk vangen (art.10, 2°)	X	Neen	<u>Nvt</u>
Betekenisvol verstoren (art.10, 3°)	X	Ja	Buiten broedseizoen werken
Vernielen, beschadigen nesten, rustplaatsen, voortplantingsplaatsen (art.14)	X	Ja	Nesten ontoegankelijk maken + kunstnesten in de onmiddellijke omgeving plaatsen + voldoende ruimte (rustplaatsen) in de omgeving

Case zwaluwnesten – dak vernieuwen - conclusie

Conclusie:

- In principe geen afwijking nodig als afdoende schadevoorkomende maatregelen genomen worden
- Als werken aangevraagd worden tijdens broedseizoen → Afwijking met voorwaarde: 'buiten broedseizoen werken'
- Als werken tijdens broedseizoen enige optie is → Afwijking met voorwaarde: 'nesten ontoegankelijk maken voor broedseizoen + plaatsing kunstnesten in onmiddellijke omgeving'

Voorbeeld uit de praktijk: Nystar Balen renovatie gebouw met nesten van een grote kolonie huiszwaluw

© Nystar, Vogelbescherming Vlaanderen

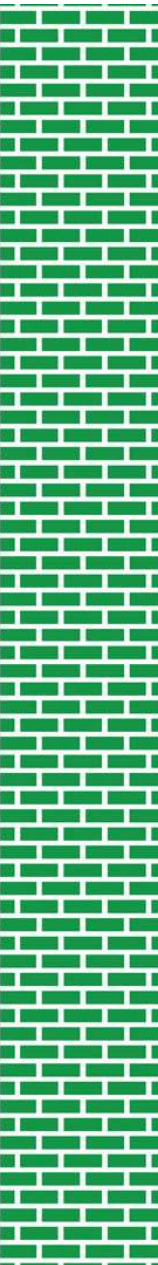
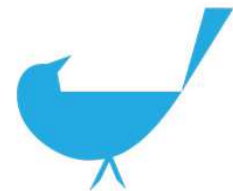

Voorbeeld Nystar in Balen

- Sloop oud gebouw waar kolonie huiszwaluw zich huisvest (100 nesten)
- In de onmiddellijke omgeving: veel water, insecten, zandgrond aan het kanaal: habitat is goed, modder om nesten in te richten.

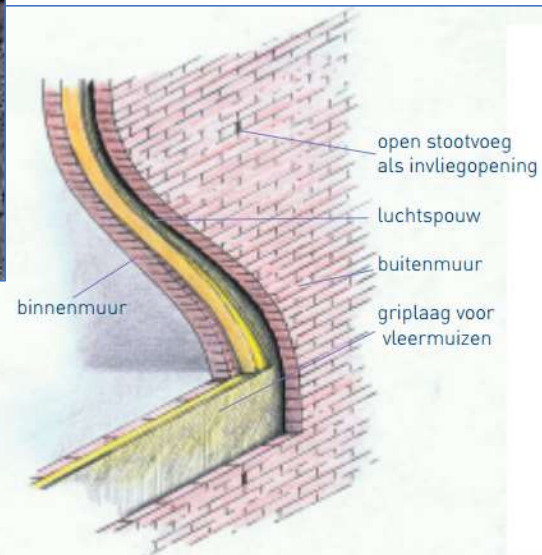
Afwijking met voorwaarden:

- 100 oude nesten afplakken, 150 nieuwe nesten aan een aanpalend gebouw + 2 extra zwaluwtillen
- Buiten broedseizoen werken

Case isoleren spouwmuur - vleermuizen

Figuur 6. Spouw met ruimte voor vleermuizen

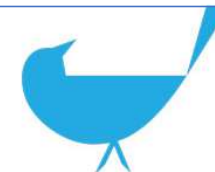
Figuur 7. Vleermuis hangt aan griplaag op isolatiemateriaal

Case isoleren spouwmuur - vleermuizen

Soortentoets/risico-analyse

Welke handeling(en) ?	Isoleren spouwmuren		
Wat zijn effecten handeling(en) ?	Verstoring + vernielen		
Welke soortengroepen zijn hierdoor beïnvloed ?	Vleermuizen		
Welke verbodsbepalingen uit SB spelen rol ?	Vleermuizen	Vogels	Schadevoorkomende maatregel ?
Opzettelijk doden (art.10, 1°)	Ja	X	Buiten broedseizoen werken, invliegopening ontoegankelijk maken
Opzettelijk vangen (art.10, 2°)	Neen	X	<u>Nvt</u>
Betekenisvol verstoren (art.10, 3°)	Ja	X	Buiten broedseizoen werken
Vernielen, beschadigen nesten, rustplaatsen, voortplantingsplaatsen (art.14)	Ja	X	Invliegopening ontoegankelijk maken + kunstnesten in de onmiddellijke omgeving plaatsen + voldoende ruimte (rustplaatsen) in de omgeving

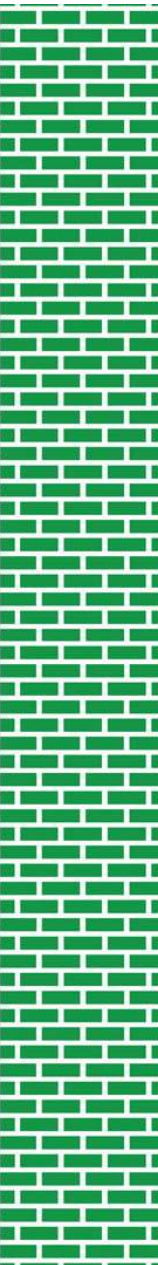
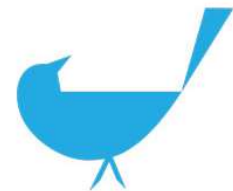

Case isoleren spouwmuur - conclusie

Conclusie:

- In principe geen afwijking nodig als afdoende schadevoorkomende maatregelen genomen worden
- Als werken aangevraagd worden tijdens broedseizoen → Afwijking met voorwaarde 'buiten broedseizoen werken'
- Als werken tijdens broedseizoen enige optie is → 'Afwijking met voorwaarde nesten ontoegankelijk maken voor broedseizoen + plaatsing kunstnesten in onmiddellijke omgeving'

Schadebeperkende of mitigerende maatregelen als voorwaarde

Case study: Morcegário, Portugal (40)

In 2000, bats were discovered during the environmental impact study for the destruction of a 15-storey building in Portugal. Up to 100 *T. teniotis* and some *E. serotinus* and *P. pygmaeus* were hiding in crevices below concrete plates covering the walls. Detailed monitoring showed that bats were present in all seasons and favoured walls with higher sun exposure. Bats were present at various heights, but were most abundant above 21 m, where temperatures were warmest. 75% of the bats were found inside crevices less than 3 cm wide.

The developer built a new roost in 2003, 150 m from the original. It was designed to replicate the original building, although it is only 12 m high. In order to ensure that the thermal characteristics of the crevices were replicated the concrete plates of the original building were re-used. Follow-up monitoring confirmed that the thermal behaviour of the new roost was quite similar to the original one. To encourage colonization of the new roost, 50 bats were captured and released there when it was finished. The old building was knocked down in 2005. In 2006, 22 *T. teniotis*, 12 *E. serotinus* and 4 *P. pygmaeus* were recorded in the new roost. In 2007, the maximum numbers seen were 11 *T. teniotis*, 11 *E. serotinus* and 7 *P. pygmaeus*. Monitoring of the new roost is continuing.

Old and new *Tadarida* roosts, Portugal. © M. Carapuço © J. Palmeirim

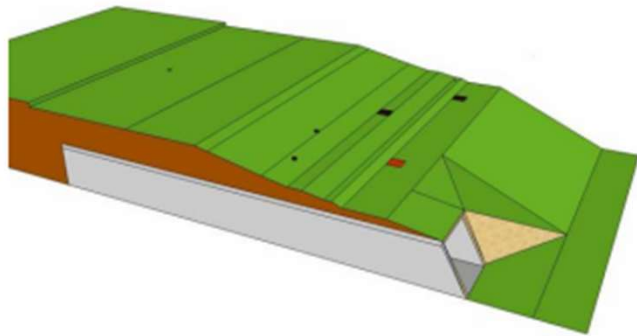
Nieuwe verblijfplaats op 150 m van de oude, 12 m hoog met gelijkaardige thermische omstandigheden

Case study: Prefabricated panel houses and blocks of flats, Slovakia

While planning the thermal insulation of a series of block of flats, the investor asked for an expert's view on the occurrence of protected species. This appraisal became a part of the project documentation. In the statement the expert proposed a number of protective measures during the construction works (e.g. evacuation of bats from rifts between panels) and listed a series of potential compensation measures for the loss of roosts as a consequence of the insulation of the building. This can be done in different ways – e.g. keeping used roosts or installing artificial bat houses on the building façade or directly into the insulation)⁴⁵. These works are covered by the investor (or after agreement by the construction company).

- Photos © D. Lobbova

Different views of a proposed artificial roost in the forest of Belles-Forêts (France). This project is being undertaken since 2012 by a public French company in the railway sector (RFF) in the framework of a compensation scheme (views extracted from the call for tender for the building operation published in 2012).

Case study: Man-made bat houses in Navarra (Spain)

In Navarra (Spain) three disused fish-farm buildings where about 300 adult bats of four species (*R. hipposideros*, *R. ferrumequinum*, *M. emarginatus* and *P. pipistrellus*) were breeding, were removed in 2013 to restore the place. To compensate the loss of these shelters, in 2014 two man-made bat-houses, specifically designed for bat colonies, were established with three wooden bat-boxes on the walls. Bats quickly occupied both of them in June 2015, although all the *M. emarginatus* left the shelter in July after a heat stroke, and five young bats of this species and another of *R. ferrumequinum* were found dead. By the end of 2015, the bat houses were thermally insulated by a raised roof and insulating paint. In 2016 both bat-houses were again occupied and the colonies then normally bred. In addition, the same year the number of adults approximately doubled the bats observed in previous years, reaching 417 *M. emarginatus*, 93 *R. ferrumequinum*, 44 *R. hipposideros* and 32 *P. pipistrellus*. Maximum temperatures recorded inside one bat-house in 2016 were significantly lower than those of 2015 and the period with temperatures above 30°C was reduced by 69 %. This experiment shows an effective and affordable alternative to keep bat colonies by man-made shelters, which can be applied when current shelters are in danger. However, it is necessary to take into account the possible overheating of the roosts in Mediterranean areas, so it is recommended to insulate them and if possible, to place them in shaded areas.

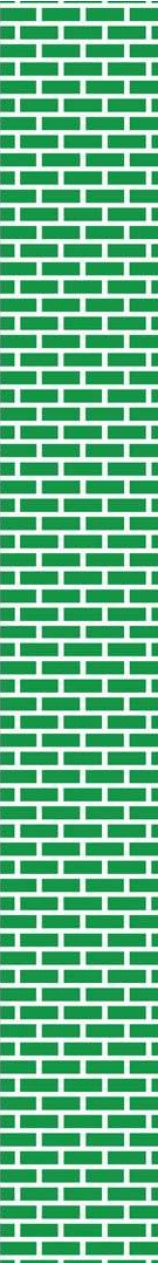
Big bat-house where *R. ferrumequinum* and *M. emarginatus* breed. One of the wooden bat-boxes can be seen on the wall.

Colony of *R. ferrumequinum* and *M. emarginatus* hanging from the ceiling of the big bat-house. Most of *R. ferrumequinum* are scattered, while *M. emarginatus* are placed on the edge of the wooden boards that cover part of the ceiling.

PROJECTPLANNING

Projectplanning – tijdig afwijking aanvragen

- Renovatie – nieuwbouw: doorgaans omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen (OVSH) nodig
- Isoleren (binnen): doorgaans vrijgesteld van OVSH
- <https://www.vlaanderen.be/omgevingsvergunning>

OVSH

De omgevingsvergunning vervangt en verenigt verschillende vergunningen:

- [omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen](#) (vroegere stedenbouwkundige vergunning)
- [omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden](#) (vroegere verkavelingsvergunning)
- [omgevingsvergunning voor exploitatie van ingedeelde inrichtingen of activiteiten](#) (vroegere milieuvergunning)
- [omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten](#) (vroegere sociaal-economische machtiging)
- [omgevingsvergunning voor het wijzigen van kleine landschapselementen of voor het wijzigen van vegetatie](#) (vroegere natuurvergunning).

De aanvragen worden ingediend bij één loket, het Omgevingsloket, waarna één openbaar onderzoek en één adviesronde worden georganiseerd.

Projectplanning: aandachtspunten

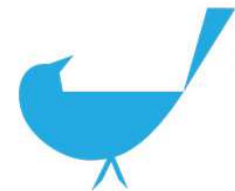
Schakel een ecooloog in!

- De afwijking van de verbodsbepalingen wordt vóór de omgevingsvergunning of geïntegreerd aangevraagd

--> Begin er tijdig aan!

- Houd bij de projectplanning rekening met de 'schoontijd' = een sperperiode waarbij soorten met rust gelaten moeten worden:
 - 'kraamtijd': periode van voortplanting en grootbrengen jongen tot uitvliegen jongen
 - periode winterslaap vleermuizen
 - **Verstoring in de schoontijd = sowieso opzettelijk!**

11

- II1 OPMERKING GERT: Het ontbreken van een afwijking voor de beslissing over de OMG kan leiden tot een vernietiging van de vergunning door de rechter.--> voor (als in tijd)?

liselot ledene; 2024-09-13T08:10:52.448

AANDACHTSPUNT: sperperiode

- Vogels: broedperiode en periode grootbrengen van de jongen
 - Doorgaans: 15/03 – 15/08
- Vleermuizen: levenscyclus bepaalt wanneer er gewerkt kan worden
 - Vleermuizen blijven bijna nooit jaarrond in hetzelfde gebouw
 - Bij jongen of als de kolonie enkel vrouwtjes omvat: werken van oktober tot april
 - Overwinteren ze: werken in de zomer
 - Type verblijf wordt door specialist bepaald

4.1.2.2 - Renovation works and mitigation measures

There are many examples throughout Europe to show how adverse impacts on bats can be avoided during **building** works. Indeed, conditions for bats in a **building** can often be enhanced through careful planning. Equally, it has been shown that if bat expertise is used from the early planning stages of a restoration project, and a flexible approach is taken to the scheduling of the works, the bats can be satisfactorily accommodated throughout the project at little or no additional cost and without compromising the aims of the works.

Table 9 - Optimal period for carrying out works

Bat usage of site	Optimal period for carrying out works (some variation between species, and geographical regions)
Maternity	1 October – 1 April
Summer (not a proven maternity site)	1 September – 1 May
Hibernation	1 May – 1 October
Mating / swarming	1 November – 1 August

Buiten broedseizoen werken!

Case study: Ratková Church, Slovakia (40)

The loft of the Lutheran church in the village of Ratková, Slovakia, is occupied in summer by a nursery colony of *M. myotis* and *M. blythii*. The colony was discovered in 1992 and is the biggest colony of this type known in Slovakia, with up to 5,000 individuals present. A layer of bat guano had accumulated below the colony over the years; in some places thicker than 1 m. The weight of the guano was about 10 tonnes, giving rise to concerns about the ceiling of the church.

Schakel een ecooloog in!

On 3 - 4 December 2004, the loft of the church was cleaned with the help of the employees of the Muránska Planina National Park and Slovak Bat Conservation Society (SON) members. The guano was bagged and distributed among the local community as a fertiliser. The colony continues to thrive and the ceiling of the church is no longer threatened with collapse. See SON website for further details of this work: <http://www.netopiere.sk/aktuality/2004/12/03/cistenie-kostola-v-ratkovej>.

© <https://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/news/EU%20Bats%20Action%20Plan.pdf>

Projectverloop

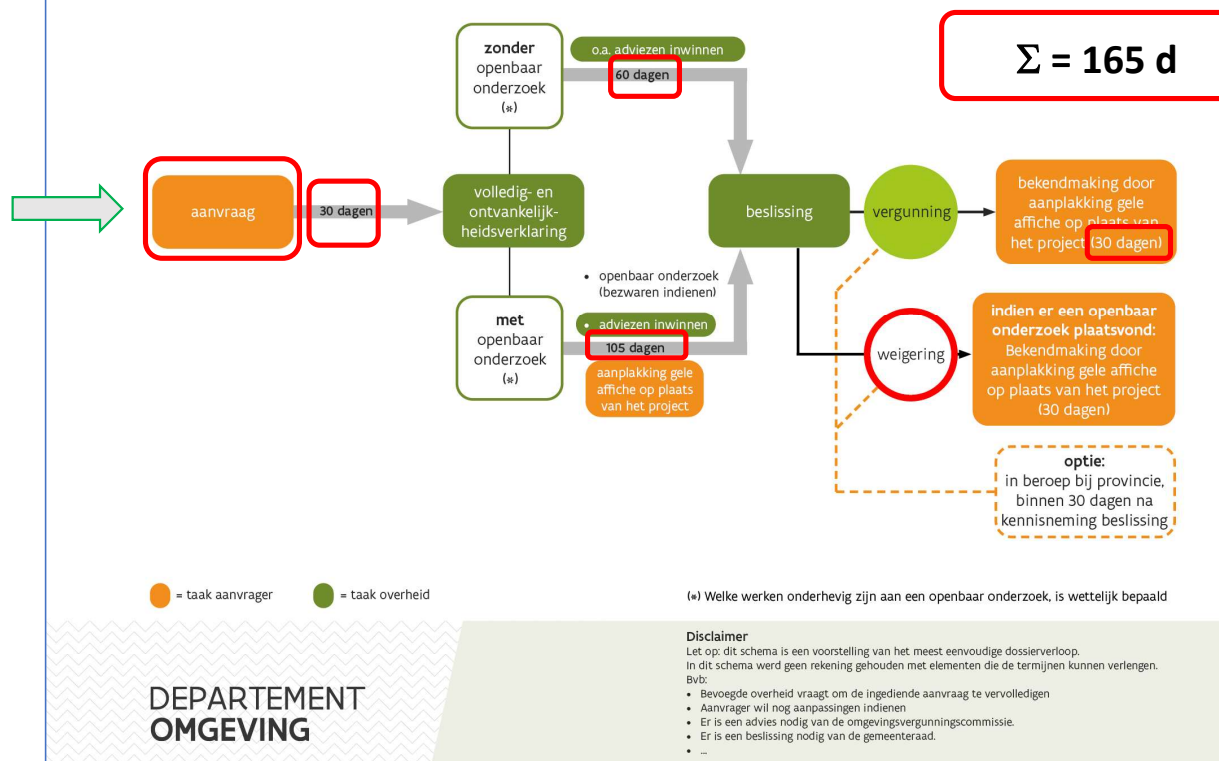
Afwijking Soortenbesluit

Noot: in bepaalde gevallen kan de afwijking in plannen, vergunningen of ontheffingen worden geïntegreerd ALS met het advies van ANB rekening wordt gehouden

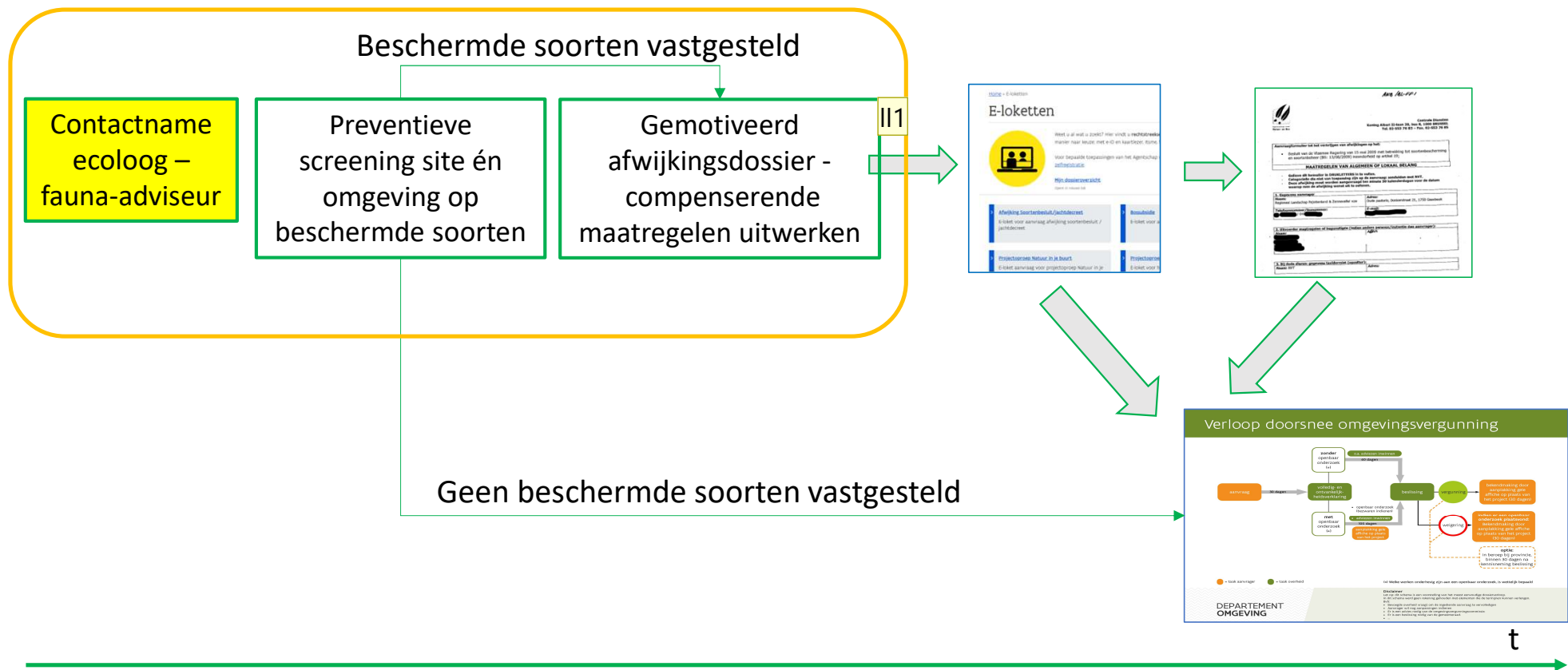
Reken op een termijn van
6 tot 9 maanden,
in slechtste geval
1 jaar

Verloop doorsnee omgevingsvergunning

Traject aanvraag afwijking Soortenbesluit

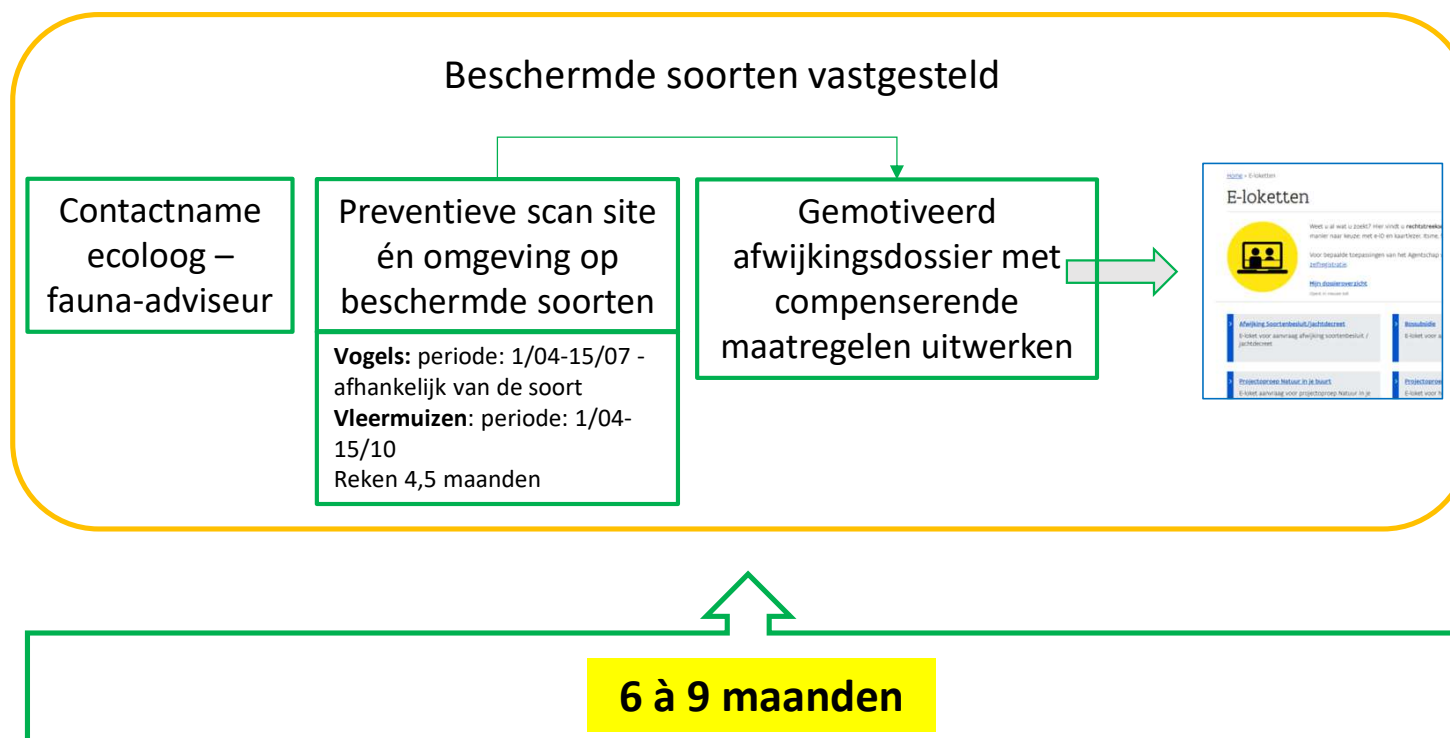
II1

maar als je compenserende maatregelen hebt dan moet je geen afwijking vragen, is de boodschap? of niet? dus kan ik beter dit blokje in twee delen en eentje naar de eloketten sturen een eentje direct naar de procedure OV,

liselot ledene; 2024-09-13T08:17:19.131

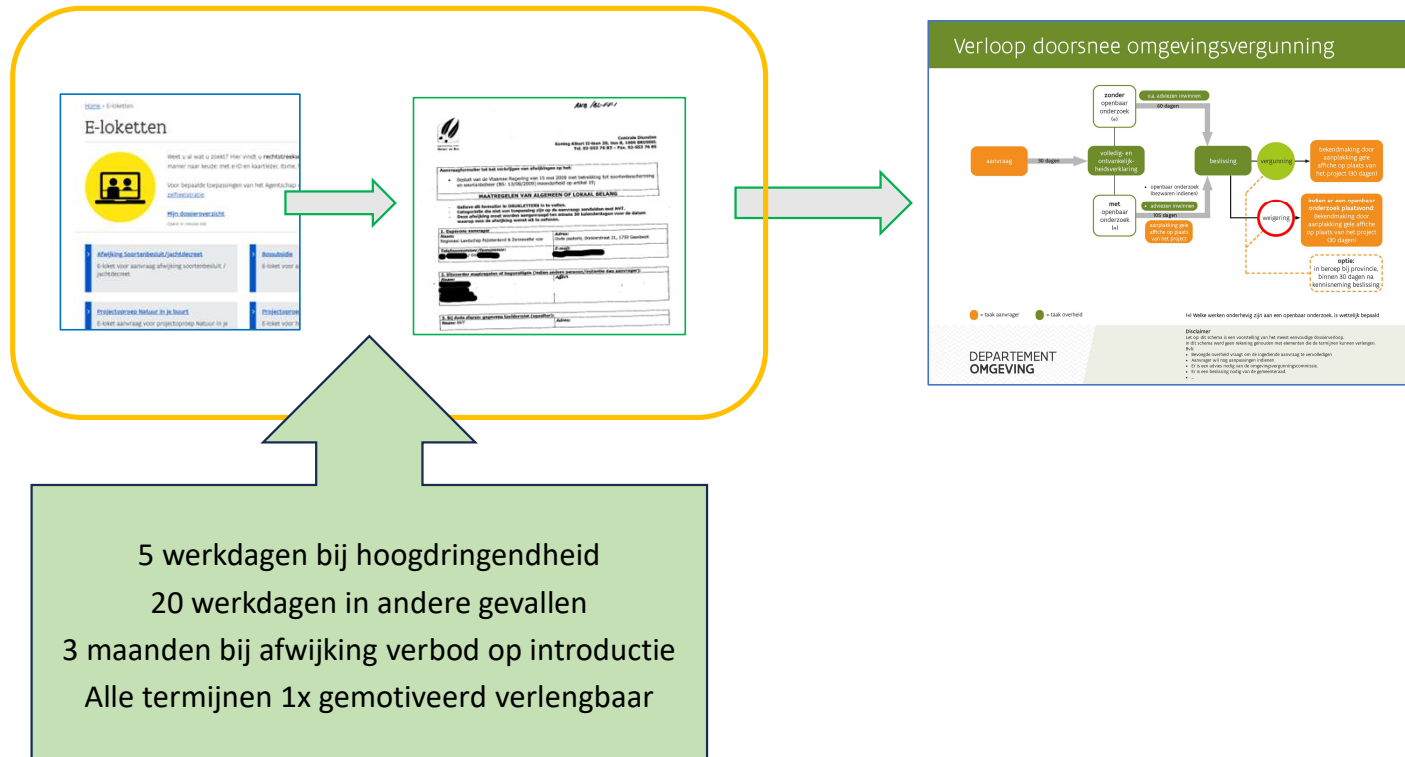
Vorbereiding aanvraag afwijking Soortenbesluit

Traject afwijking Soortenbesluit

LL1

t

LL1

Het is nog onduidelijk of de afwijking voor de OVSH moet worden aangevraagd of tegelijkertijd kan. Carl zei dat het integratietraject de ideale wereld is.

Ledene Liselot; 2024-07-18T10:15:41.412

De afwijking beschrijft:

- de soorten waarvoor mag worden afgeweken van de beschermingsbepalingen
- de personen die de afwijking mogen doorvoeren
- de middelen, installaties of methoden die gebruikt mogen worden om de afwijking door te voeren
- de omstandigheden van tijd en plaats waaronder de afwijking mag plaatsvinden
- eventueel: de voorwaarden en de lasten waaronder de afwijking mag worden doorgevoerd in relatie tot de reden waarvoor de afwijking wordt toegestaan
- de controles die zullen worden uitgevoerd

AWB /SL-FF/

 Centrale Diensten
Koning Albert 21-kaan 20, bus 8, 1000 BRUSSEL
Tel. 02-553 78 83 - Fax. 02-553 78 85

Aanvraagformulier tot het verkrijgen van afwijkingen op het:

- Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2005 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (BS: 13/06/2005) inzonderheid op artikel 19;

MAATREGELEN VAN ALGEMEEN OF LOKAAL BELANG

- Geef de dit formulier in DRIELETTERS in te vullen.
- Categorieën die niet van toepassing zijn op de aanvraag aanduiden met NVT.
- Deze afwijking moet worden aangevraagd ten minste 30 kalenderdagen voor de datum waarop met de afwijking wordt uit te oefenen.

1. Gegevens aanvrager

Naam: Regionaal Landschap Peijterland & Zennevallei vzw	Adres: Oude pastorie, Doekenstraat 21, 1750 Gaasbeek
Telefoonnummer/faxnummer: / 04	E-mail:

2. Uitvoerder maatregelen of begunstigde (indien andere persoon/instantie dan aanvrager):

Naam: 	Adres:
------------------	-------------------

3. Bij deze dieren: gegevens taxidermist (oprefter):

Naam: NVT	Adres:
------------------	-------------------

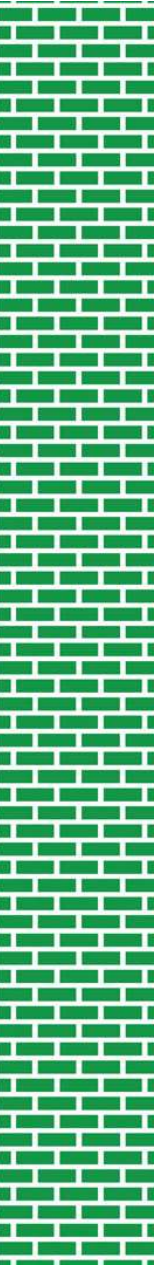
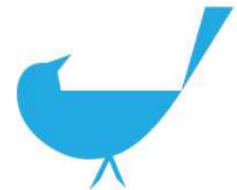

INSPIRATIE UIT ANDERE LANDEN

Interreg
Vlaanderen-Nederland

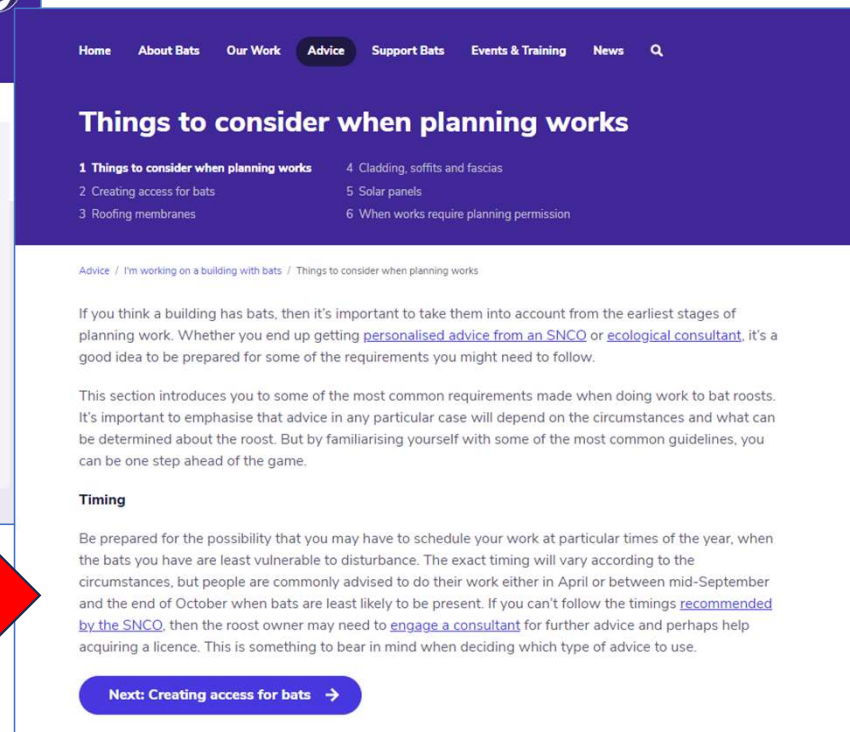
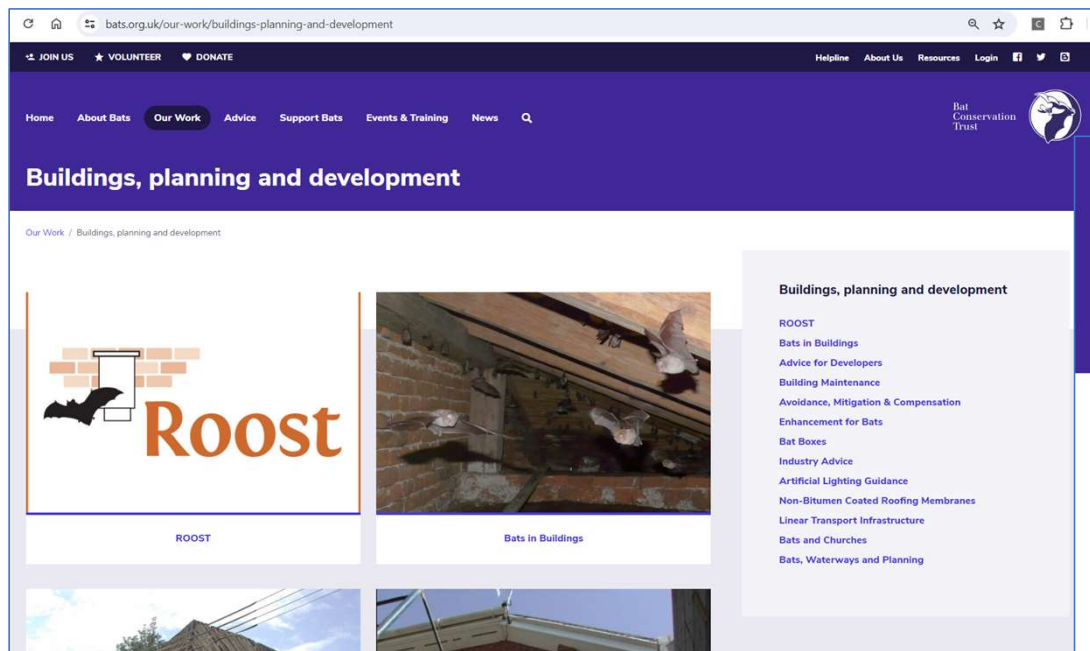
Gefinancierd door
de Europese Unie

VK

- <https://www.bats.org.uk/our-work/buildings-planning-and-development>

EU - www.eurobats.org

Action Plan for the Conservation of All Bat Species in the European Union 2019 – 2024

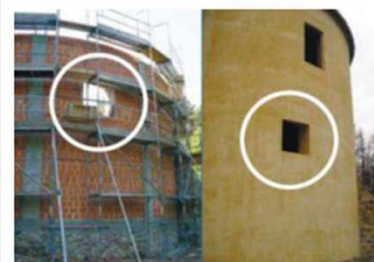

November 2018

Case study: Grad na Goričkem, Slovenia (40).

Grad na Goričkem lies in north-eastern Slovenia, close to Austria and Hungary. It is a historically important castle dating from the middle ages. When plans were developed to transform the castle into a visitor centre for cross-border landscape parks, it provided an opportunity to improve the roosting habitat of the castle's bats. Bats were first discovered in the castle in 1999. Intensive research followed on the composition of the bat fauna, seasonal dynamics of species and the microclimates of the areas being used by bats. Volunteer involvement was also important in developing an understanding of the importance of the **building** for bats.

Conservation work was then undertaken to protect the bats from disturbance. Funding was provided by the State and also through an INTERREG IIIA project (Conservation of amphibians and bats in the Alpine & Adriatic region).

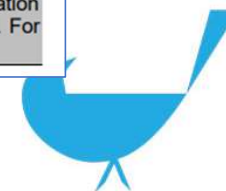
Ten bat species (one third of all Slovenian species) were found to use the site; the cellars provide hibernation sites for *R. hipposideros*, *M. myotis*, *B. barbastellus* and even occasionally for *M. bechsteinii*. *M. myotis* use the cellars as mating quarters as well. Up to 100 *M. schreibersii* have been recorded in the castle, making it one of the biggest known roosts for this species in the north-western part of the Pannonian basin. *R. hipposideros* also forms a small nursery group in the attic of the castle. As underground habitats are generally rare in the region, the cellars are thought to be an important swarming site for bats in the wider area.

The **building** works required the complete demolition and reconstruction of parts of the castle used by bats. On the basis of the research, mitigation measures were recommended during the renovation, including the designation of a part of the cellars as a bat roost. Extensive discussion took place between nature conservation and cultural heritage officers to agree on the position and size of a new entrance for bats (Figure 16). Follow up monitoring is now required to ensure that the conservation measures are effective, but it seems that the conservation efforts to date have been successful. For further details of this work see (45).

Interreg
Vlaanderen-Nederland

Gefinancierd door
de Europese Unie

Duitsland

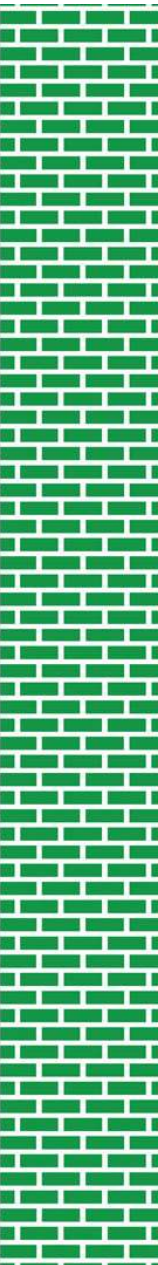
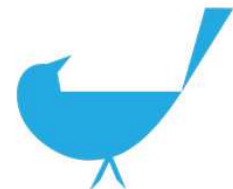
- <https://www.nabu.de/tiere-und-pflanzen/saeugetiere/fledermaeuse/aktiv-fuer-fledermaeuse/14001.html>

Fledermaushotline

Sie haben Fragen rund um
das Thema Fledermäuse?
Dann nutzen Sie unsere
Antworten zu häufig
gestellten Fragen (FAQ) oder
rufen Sie uns an:
Tel.: 030 - 284 984 5000

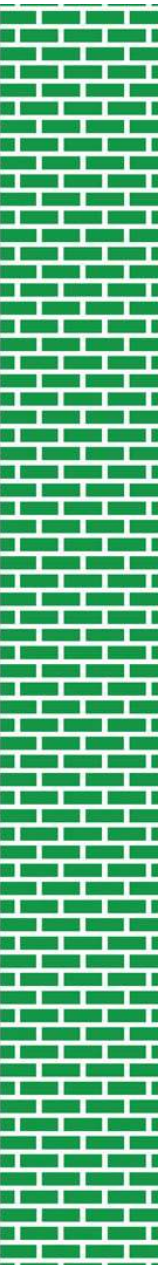
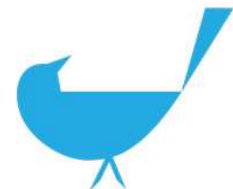
→ FAQ/Hotline

Frankrijk, Spanje, Portugal, Bulgarije, Griekenland,...

- https://cinea.ec.europa.eu/news-events/news/how-life-protecting-european-bat-populations-2020-10-28_en
- Frankrijk:
 - <https://plan-actions-chiropteres.fr/le-plan-national-d-actions/les-actions/5-batiments#:~:text=La%20France%20s'est%20engag%C3%A9e,pour%20concilier%20les%20deux%20enjeux.>
 - <https://plan-actions-chiropteres.fr/publications/3eme-pna-2016-2025>
- Spanje:
 - <https://www.merlintuttle.org/bat-houses-help-rice-farmers-in-spain/>
- Enzovoort...

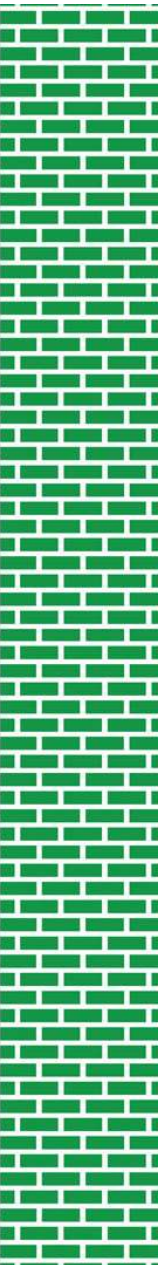

GEVELS, DAKEN & BOMEN

Het Natuurhuis van Ballast Nedam slaat 90 ton CO2 op in biobased bouwmaterialen. | Credit: Ballast Nedam

De omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen (OVSH)

Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) art.4.2.1

Artikel 4.2.1. (30/12/2017- ...)

Niemand mag zonder voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen :

1° de hiernavolgende bouwwerken verrichten, met uitzondering van onderhoudswerken :

- a) het optrekken of plaatsen van een constructie,
- b) het functioneel samenbrengen van materialen waardoor een constructie ontstaat,
- c) het afbreken, herbouwen, verbouwen en uitbreiden van een constructie;

2° met bomen begroeide oppervlakten, vermeld in artikel 3, § 1 en § 2, van het bosdecreet van 13 juni 1990 ontbossen, zoals vermeld in artikel 4, 15°, van dat decreet;

3° bomen die op een hoogte van één meter boven het maaiveld een stamomtrek van één meter hebben, en geen deel uitmaken van de oppervlakten, vermeld in 2°, vellen;

4° het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen, onder meer door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt;

5° een grond gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten voor :

- a) het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, of van allerlei materialen, materieel of afval,
 - b) het parkeren van voertuigen, wagens of aanhangwagens,
 - c) het plaatsen van één of meer verplaatsbare constructies die voor bewoning kunnen worden gebruikt, in het bijzonder woonwagens, kampeerwagens, afgedankte voertuigen en tenten, met uitzondering van het kamperen op een toeristisch logies dat voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4 van het decreet van 5 februari 2016 betreffende het toeristische logies;
- 6° de hoofdfunctie van een bebouwd onroerend goed geheel of gedeeltelijk wijzigen, indien de Vlaamse Regering deze functiewijziging als vergunningsplichtig heeft aangemerkt;

7° een woning opsplitsen of in een gebouw het aantal woonegelegenheden die hoofdzakelijk bestemd zijn voor de huisvesting van een gezin of een alleenstaande wijzigen, ongeacht of het gaat om een eengezinswoning, een etagewoning, een flatgebouw, een studio of een al dan niet gemeubileerde kamer;

8° recreatieve terreinen aanleggen of wijzigen, onder meer een golfterrein, een voetbalterrein, een tennisveld of een zwembad;

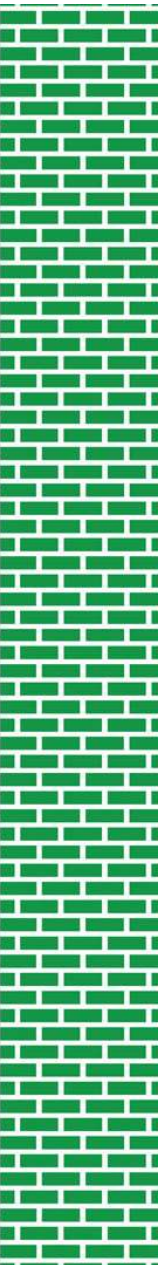
9° een publiciteitsinrichting plaatsen of aanbrengen.

Meldingsplicht?

- Voor de handelingen in VCRO art. 4.2.1 = algemene Vlaamse vergunningsplicht
→ omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen (OVSH) aanvragen
- Voor een aantal specifieke handelingen **kan** gemeente de vergunningsplicht vervangen door meldingsplicht:
 - Welbepaalde binnenverbouwingen met stabiliteitswerken
 - Verbouwingen van zij- & achtergevels en daken met stabiliteitswerken
 - Welbepaalde aanbouwingen aan hoofdgebouw, onder voorwaarden
 - Welbepaalde werkzaamheden in industriegebied
- **Meer info:** www.omgevingsloketvlaanderen.be → zoeken op 'melding'

CONTACTEER DE GEMEENTE!

Of vrijstelling?

- Heel wat 'kleine werken' zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht:
 - normale tuinaanhorigheden en werken in de private tuinzone onder bepaalde voorwaarden.
 - gangbare, kleinschalige werken onder bepaalde voorwaarden.
 - tijdelijke werken onder bepaalde voorwaarden.

= werken met eenvoudig en gangbaar karakter waar sturing door de overheid niet opportuun geacht wordt
- Volledige lijst → 'Vrijstellingenbesluit'
 - BVR 16/7/2010 tot bepaling van [stedenbouwkundige] handelingen waarvoor geen [omgevingsvergunning] nodig is': omgeving.vlaanderen.be/nl/uitvoeringsbesluiten-ro
 - <https://www.vlaanderen.be/omgevingsvergunning/stedenbouwkundige-handelingen>

Opgelet:

- Gemeente kan strenger zijn
- Gemeente kan meldingsplicht ingevoerd hebben

Algemene vrijstellingen stedenbouwkundige vergunning

(Vrijstellingenbesluit)

Check: www.vlaanderen.be/omgevingsvergunning/stedenbouwkundige-handelingen

Renoveren	Uitbreiden / aanbouwen	Vrijstaande bijgebouwen	Reliëfwijziging	Afscheiding / omheining	Slopen
Verhardingen (terras, oprit, kunstgras, overwelling ...)	Zwembaden, siervijvers, zwembijvers	Tuinaccessoires (brievbus, boomhut; bbq, speeltuigen,...)	Regenwaterput / brandstoftank / riolering	Opsplitsen / zorgwonen / kamer verhuren	Tent / stacaravan / mobilhome / opslag
Functiewijziging	Zonnepanelen / schotelantenne / airco / windturbine	Tijdelijke constructies	Bomen / hagen / ontbossen		

Contacteer de gemeente:

- kan strenger zijn
- kan meldingsplicht ingevoerd hebben

Voorwaarden vrijstelling: zeer specifiek

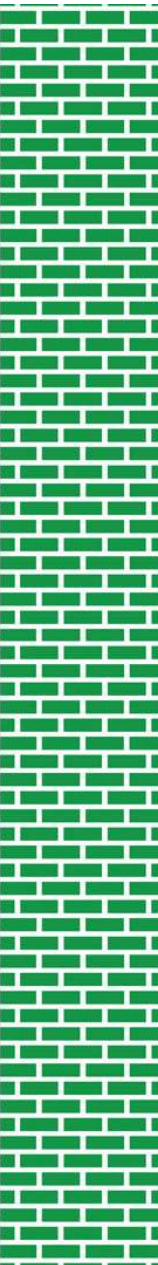
Opgelet!

→ de vrijstellingen gelden enkel onder welbepaalde voorwaarden:

- Er wordt **geen** vergunningsplichtige functiewijziging doorgevoerd
- Het aantal woongelegenheden blijft gelijk
- Geen wijziging aan het werkelijk, fysiek aanwezige bouwvolume
- Vaak geen vrijstelling in ruimtelijk kwetsbaar gebied
- **En art.1.2-1.6 Vrijstellingenbesluit**

→ + de gemeente kan strenger zijn → dan telt vrijstelling niet!

- **Gemeente kan strenger zijn**
- **Gemeente kan meldingsplicht ingevoerd hebben**

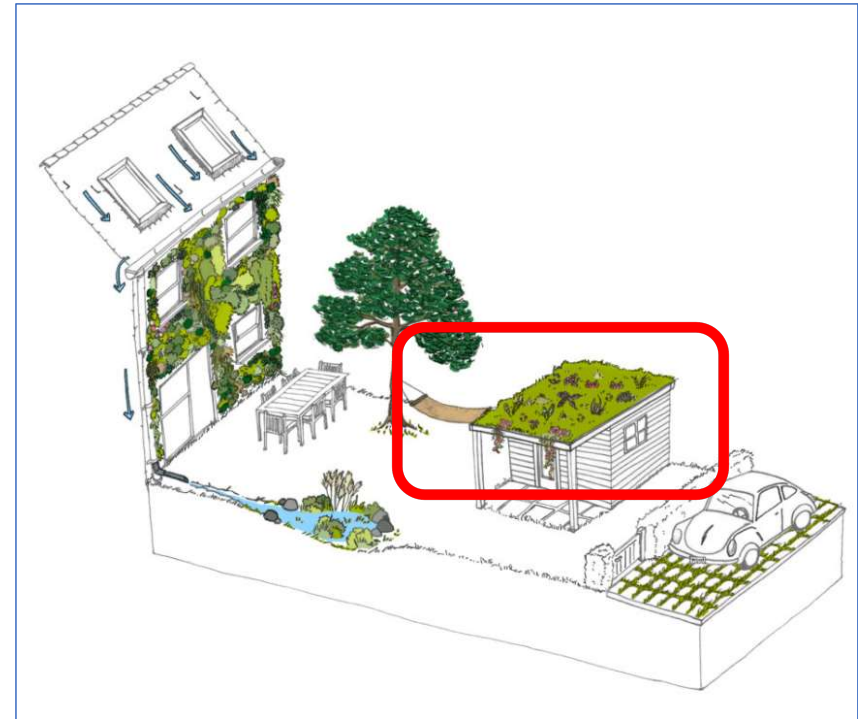

Wijzigen van een dak naar een groendak?

- Valt niet onder 'onderhoudswerken'
- Zolang er géén stabiliteitswerken nodig zijn én zonder wijziging van het fysiek bouwvolume:
 - vrijgesteld van de OVSH.
- In de meeste gevallen:
 - wel een OVSH nodig.

CONTACTEER DE GEMEENTE!

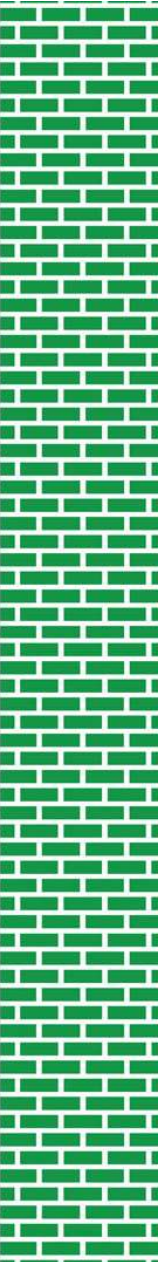

© www.blauwgroenvlaanderen.be

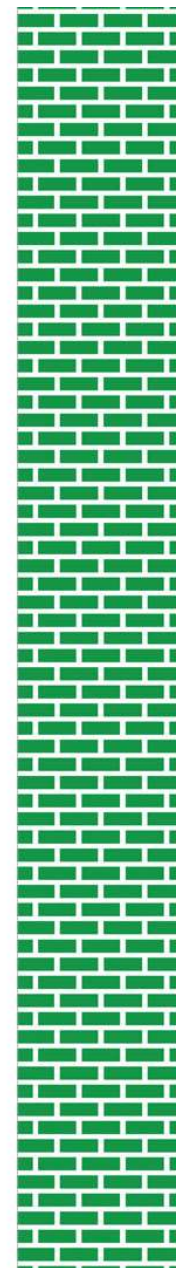
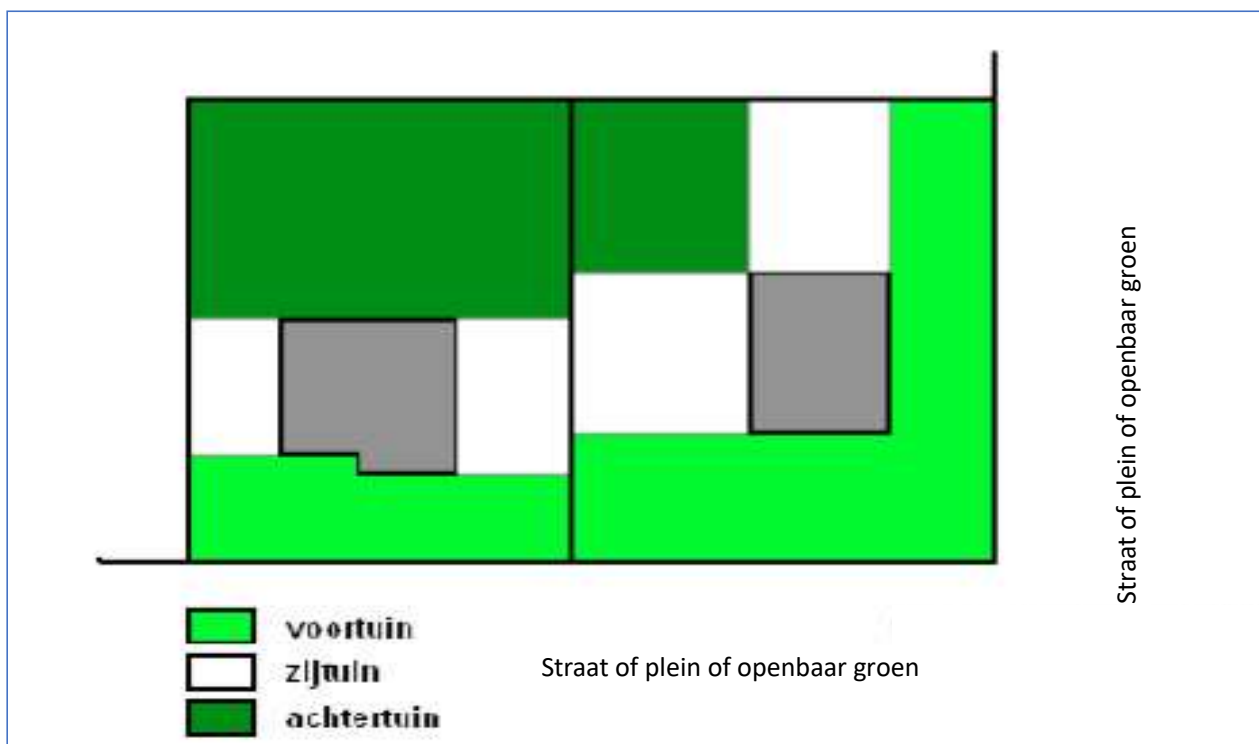
Aandachtspunt: voortuinen & voorgevels

- Straatbeeld wordt in grote mate bepaald door voorgevels en voortuinen
- Handelingen aan voorgevels & in voortuinen:
 - beoordeling door lokale bestuur = opportuun!
 - vaak géén vrijstelling in de voortuin voor handelingen die in de zij- of achtertuin wel vrijgesteld worden van de OVSH:
 - Bv. waterput steken, gesloten afsluitingen >1 m hoog, constructies plaatsen, verhardingen, edm.
 - wél vrijstelling onder voorwaarden voor: lage afsluitingen (max. 1 m hoog), strikt noodzakelijke toegangen en opritten naar gebouwen, kleine tuinornamenten

Voor-, zij- en achtertuin

Gevelbegroeiing – gevel-/stoep-/tegeltuinen - klimplanten

**CONTACTEER DE
GEMEENTE!**

AARSCHOT

INWONER ONDERNEMER VRIJE TIJD BELEVEN

WAT ZOEK JE?

STRAATGEVELTUIJTJES

De stad moedigt straatgeveltuintjes in de straten en aan voetpaden binnen onze kernen aan. Een geveltuin fleurt niet alleen je voorgevel op, maar ook de straat én de mensen. Elk geveltuintje is een kleine ingreep op zich.

De stad voorziet in de mogelijkheid om straatgeveltuintjes aan te leggen. Hiertoe dien je een aanvraag in te dienen bij de dienst Leefmilieu van de stad. Bovendien kan je voor de aanleg van het straatgeveltuintje een premie bekomen.

Premie

De premie voor een straatgeveltuintje bedraagt 15 euro per minimumbreedte van 30 cm (één stoeptegels). Per bijkomende 30 cm aan straatgeveltuintje stijgt het subsidiebedrag met 5 euro.

gent

Reglement voor het aanleggen en beheren van een geveltuin en van een straatuutuin

Organ van goedkeuring: Gemeenteraad
Datum van goedkeuring: maandag 25 oktober 2021
Datum van bekendmaking: donderdag 28 oktober 2021

Beschrijving

Veurne 8630

E-loket / Aanvragen / Tegeltuin aanleggen

Tegeltuin aanleggen

Je wil met een groene gevel het straatbeeld wat verfraaien? Leuk! Met dit formulier vraag je toestemming om een strookje van de verharding tegenaan de gevel op te breken en te gebruiken als plantzone voor vaste planten.

Een tegeltuintje bestaat uit een klimplant, lagere planten of bodembedekkers. Het is een smalle groenstrook aan de straatkant, onmiddellijk tegen een gevel.

Een tegeltuintje heeft heel wat voordelen:

- De planten brengen kleur en sfeer in de straat en maken de straat gezelliger
- Vogels, bijen en vlinders voelen er zich in thuis
- De gevel wordt beschermd tegen weer en wind
- De planten produceren zuurstof, nemen fijn stof op en verbeteren zo de luchtkwaliteit. Als je een tegeltuintje wil aanleggen, heb je toestemming nodig van het stadsbestuur

Het reglement rond de aanleg van een tegeltuin kan je hier raadplegen:

[reglement_tegeltuintjes.pdf \(66,45 KB\)](#)

KAMPENHOUT
KNAP • LANDELIJK • ZORGZAAM

Waarmee kunnen we u helpen?

Bestuur Mens en Zorg Ondernemen Ruimte Vrije tijd

Home > Ruimte > Milieu en natuur > Plaats een geveltuintje

Plaats een geveltuintje

Geveltuintjes hebben een grote meerwaarde in de strijd tegen de klimaatopwarming. Ze zorgen voor minder verharding, minder opwarming, meer infiltratie van regenwater en meer biodiversiteit. Bovendien zorgen ze ook voor wat meer kleur in jouw buurt.

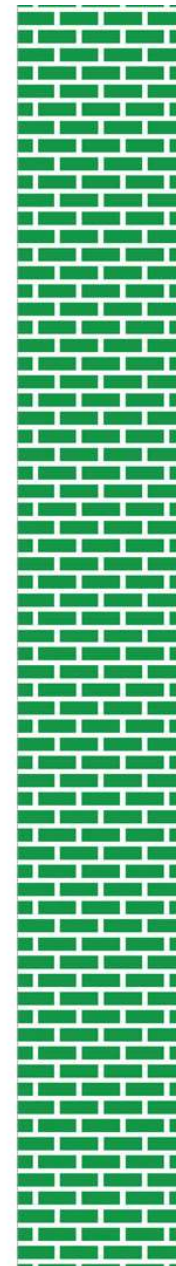
Wil je de hitte in de zomer nog wat meer tegengaan? Plant dan een klimplant tegen je gevel. Door de schaduw van het groen zullen de bakstenen minder opwarmen en blijft het ook binnen in huis koel. Stenen die overdag niet opgewarmd zijn, kunnen 's nachts ook geen warmte afstralen, waardoor het hitte-eilandeffect wordt tegengegaan. Als je kiest voor een wintergroen exemplaar, dan is je huis in de winter ook iets beter geïsoleerd.

Hoe aanvragen?

Heb je een voortuin? Prima! Dan kan je meteen aan de slag. Verwijder zo veel mogelijk verharding en vervang deze door planten.

Heb je geen voortuin? Geen probleem. Ook jij kan een geveltuin aanplanten. Je moet hiervoor wel toelating aanvragen bij de gemeente. Je vraagt de toelating aan [door het online formulier in te vullen](#).

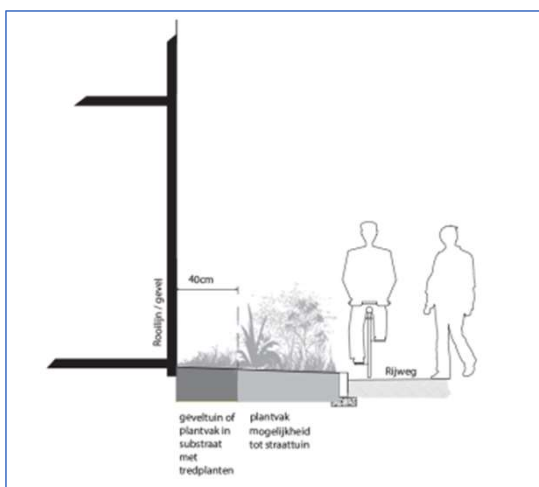
De gemeente zal kosteloos instaan voor de aanleg van een plantvak. Telkens in de

Geveltuin

- Smalle groenstrook, onmiddellijk tegen de gevel van de woning waarin klimplanten, struiken of eenjarige planten staan.
- Als daarbij een deel van het voetpad ingenomen wordt: toelating nodig!
- Obstakelvrije loopweg moet gegarandeerd blijven: = de ruimte waarbinnen de voetganger zich kan voortbewegen zonder dat een vast hindernis (paal, verkeersbord, parkeerzone,...) de doorgang belemmert.

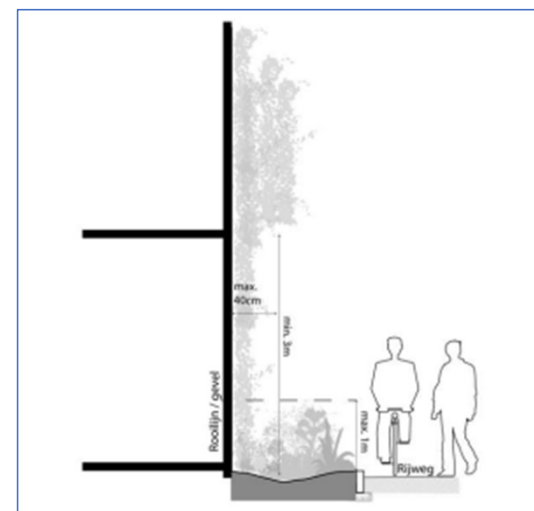

Breedte:

- Is je voetpad smaller dan of gelijk aan 180 cm? Dan is je geveltuin maximaal 30 cm breed én zorg je voor een vrije doorgang van minstens 120 cm. Zo kunnen rol- en kinderwagens vlot passeren.
- Is je voetpad breder dan 180 cm? Dan kan je een geveltuin van maximaal 60 cm breed aanleggen, zolang je zorgt voor een vrije doorgang van minstens 150 cm.
- Voor woonerven en beschermde gevels gelden andere voorwaarden. Bekijk hiervoor het reglement.
- Je geveltuin blijft even breed over de ganse lengte.

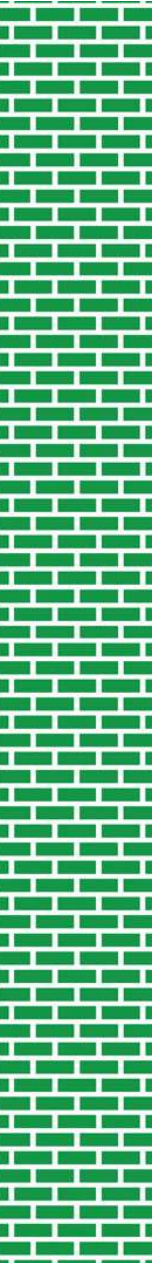
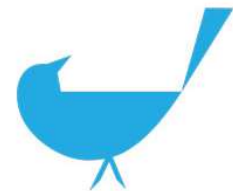
Check hoe breed jouw geveltuin zal zijn:

Voetpad	Vrije doorgang	Breedte geveltuin
140	120	20
150	120	30
170	120	30
180	120	30
190	150	40

© stad Gent

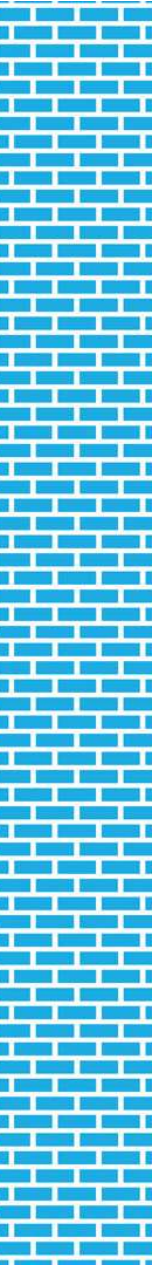
Leibomen? Klimplanten?

Het Nieuwlands van Bollen Nieuwland 90 van CSD op in Nieuwland Nieuwland. © Charles Bollen Nieuwland

Poll

Algemene afstanden voor beplantingen vanaf 1/9/2021

Burgerlijk Wetboek, boek 3 Goederen, art. 3.133

Alle beplantingen moeten op volgende minimale afstand van de perceelsgrens staan:

- **bomen die minstens 2 m hoog zijn: 2 m** te rekenen vanaf het midden van de voet van de boom
- voor de andere bomen, **struiken en hagen: 0,5 m**

Behalve:

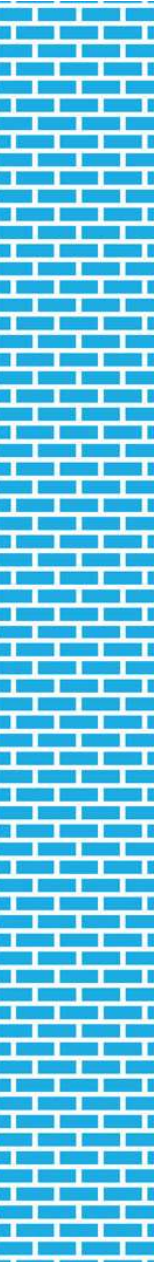
- Als ze tot de openbare wegen, wateren en hun aanhorigheden behoren (niet het volledige openbare domein is vrijgesteld!)
- als partijen hierover een contract hebben gesloten (overeenkomst, notariële akte)
- als de beplantingen al meer dan 30 jaar op dezelfde plaats staan (30-jarige verjaring)
- **als de beplanting niet hoger reikt dan de afsluiting tussen de percelen**

Algemene afstanden voor beplantingen vanaf 1/9/2021

Burgerlijk Wetboek, boek 3 Goederen, art. 3.133

- De nabuur kan zich niet verzetten tegen de aanwezigheid van beplantingen die niet hoger reiken dan de afsluiting tussen de percelen.
 - Gaat het in dat geval om een **niet-gemene afsluiting**, dan heeft de eigenaar het recht deze als steun voor zijn beplantingen te gebruiken (leibomen, klimplanten!)
 - → kan zonder voorafgaand akkoord van de buur als de beplanting lager blijft dan de hoogte van de afsluiting
 - Bij **gemene afsluitingen**: akkoord van de mede-eigenaar vragen.

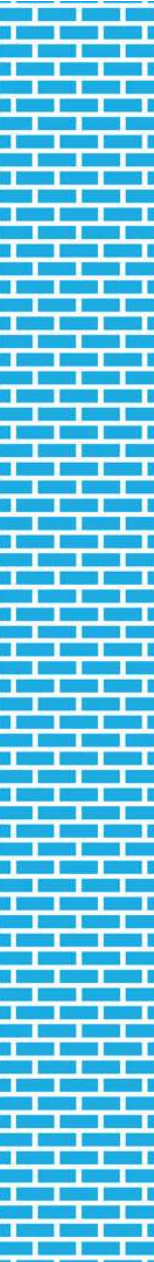
Algemene afstanden voor beplantingen vanaf 1/9/2021

Burgerlijk Wetboek, boek 3 Goederen, art. 3.133

- De nabuur kan de snoeiing of rooiing eisen van de beplantingen die op een kortere afstand zijn aangebracht, tenzij de rechter van oordeel is dat zulks rechtsmisbruik uitmaakt.

“kan eisen” ≠ automatisch een recht

- De rechter houdt bij dat oordeel rekening met alle omstandigheden van het geval, **met inbegrip van het algemeen belang.**

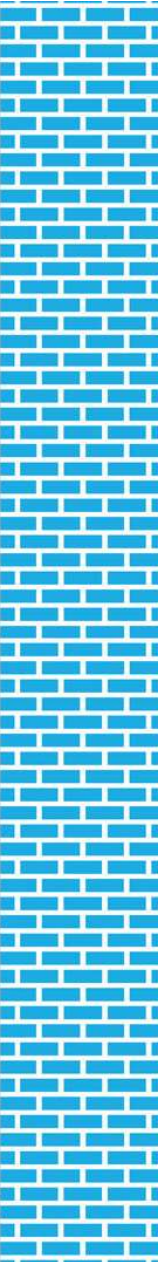

Overhangende takken en wortels?

Bomen geplant vanaf 1/09/2021 (regels NBW Boek 3 Goederen, art. 3.134)

Indien een eigenaar van beplantingen waarvan de takken of wortels doorschieten over de perceelsgrens, nalaat de doorschietende takken of wortels te verwijderen **binnen zestig dagen na een ingebrekestelling per aangetekende zending van de nabuur**, kan deze laatste eigenmachtig, op kosten van de eigenaar van de beplantingen, deze takken of wortels wegsnijden en zich toe-eigenen.

- Als de nabuur het doorschietende zelf wegsnijdt, draagt hij zelf het risico voor de schade die hij aan de beplantingen toebrengt.
- Hij kan eveneens eisen dat de eigenaar het doorschietende wegsnijdt, tenzij de rechter van oordeel is dat zulks rechtsmisbruik uitmaakt. De rechter houdt bij dat oordeel rekening met alle omstandigheden van het geval, met inbegrip van het algemeen belang.
- Het recht om de verwijdering te eisen, kan niet uitdoven door verjaring.

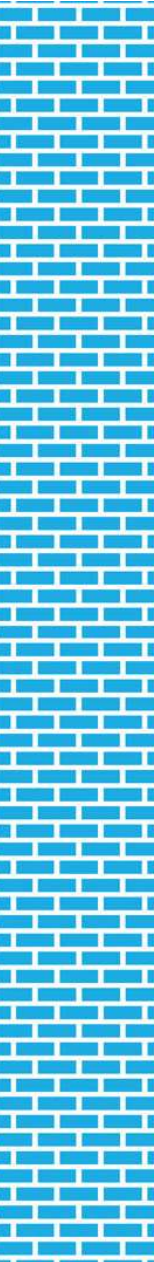
Overhangende takken en wortels?

Bomen geplant voor 1/9/2021 (regels Veldwetboek)

- Art. 37: “Degene over wiens eigendom takken van bomen van een nabuur hangen, kan de nabuur noodzaken die takken af te snijden. Vruchten die vanzelf op het eigendom van de nabuur vallen behoren de nabuur toe.
- Degene op wiens erf wortels doorschieten mag ze aldaar zelf weghakken. Het recht om wortels weg te hakken of takken te doen afsnijden verjaart niet”

Opgelet voor rechtsmisbruik!

Indien een boom afsterft als gevolg van de wortelschade of zelfs omwaait en schade veroorzaakt, kan de schade verhaald worden op de veroorzaker

De omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen (OVSH)

Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) art.4.2.1

Artikel 4.2.1. (30/12/2017- ...)

Niemand mag zonder voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen :

1° de hiernavolgende bouwwerken verrichten, met uitzondering van onderhoudswerken :

- a) het optrekken of plaatsen van een constructie;
- b) het functioneel samenbrengen van materialen waardoor een constructie ontstaat,
- c) het afbreken, herbouwen, verbouwen en uitbreiden van een constructie;

2° met bomen begroeide oppervlakten, vermeld in artikel 3. § 1 en § 2. van het bosdecreet van 13 juni 1990 ontbossen, zoals vermeld in artikel 4, 15°, van dat decreet;

3° bomen die op een hoogte van één meter boven het maaiveld een stamomtrek van één meter hebben, en geen deel uitmaken van de oppervlakten, vermeld in 2°, vellen;

4° het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen, onder meer door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt;

5° een grond gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten voor :

- a) het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, of van allerlei materialen, materieel of afval,
 - b) het parkeren van voertuigen, wagens of aanhangwagens,
 - c) het plaatsen van één of meer verplaatsbare constructies die voor bewoning kunnen worden gebruikt, in het bijzonder woonwagens, kampeerwagens, afgedankte voertuigen en tenten, met uitzondering van het kamperen op een toeristisch logies dat voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4 van het decreet van 5 februari 2016 betreffende het toeristische logies;
- 6° de hoofdfunctie van een bebouwd onroerend goed geheel of gedeeltelijk wijzigen, indien de Vlaamse Regering deze functiewijziging als vergunningsplichtig heeft aangemerkt;

7° een woning opsplitsen of in een gebouw het aantal woonegelegenheden die hoofdzakelijk bestemd zijn voor de huisvesting van een gezin of een alleenstaande wijzigen, ongeacht of het gaat om een eengezinswoning, een etagewoning, een flatgebouw, een studio of een al dan niet gemeubileerde kamer;

8° recreatieve terreinen aanleggen of wijzigen, onder meer een golfterrein, een voetbalterrein, een tennisveld of een zwembad;

9° een publiciteitsinrichting plaatsen of aanbrengen.

Constructie? Poll

Definitie (VCRO, art. 4.1.1):

- een gebouw, een bouwwerk, **een vaste inrichting**, een verharding,
- al dan niet **bestaande uit duurzame materialen**,
- **in de grond ingebouwd**, aan de grond bevestigd of **op de grond steunend omwille van de stabiliteit**,
- **en bestemd om ter plaatse te blijven staan of liggen**,
- ook al kan het goed uit elkaar genomen worden, verplaatst worden, of is het goed volledig ondergronds

<https://www.vlinderommetje.nl/zwaluwtil.html>

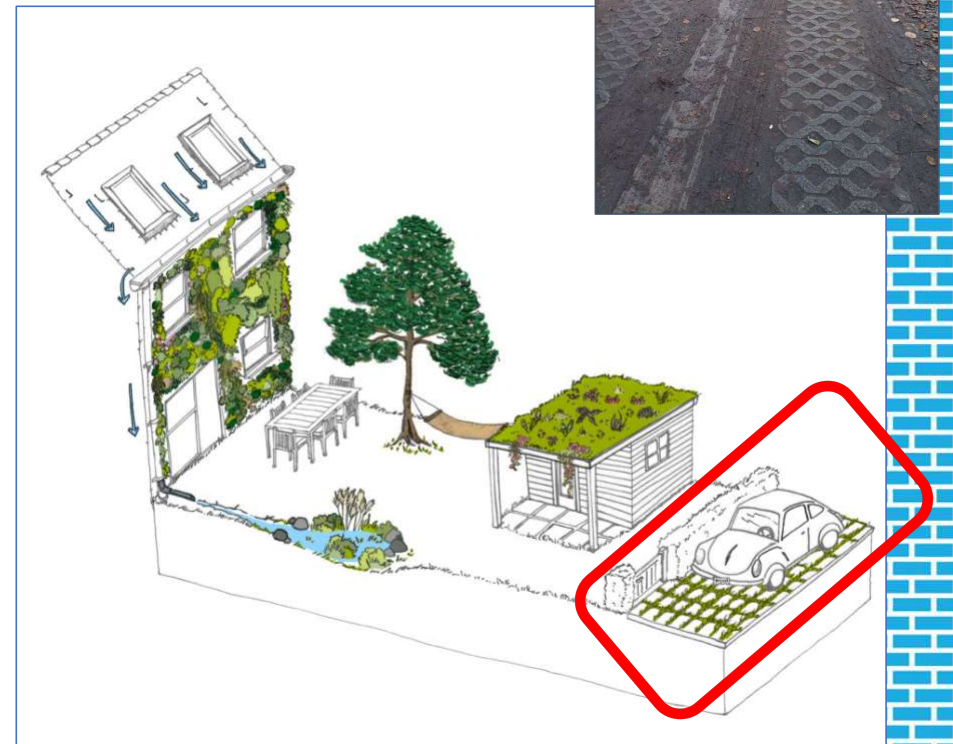

Is dit een constructie? Grasdalen

Verharding = aanbrengen van artificiële (semi-) ondoorlaatbare materialen waardoor essentiële ecosysteemfuncties van de bodem verloren gaan.

- Materiaalgebruik speelt geen rol om te bepalen of een handeling als verharding aanzien wordt
- Verharding is dus niet het gevolg van het al dan niet waterdoorlatend zijn van het materiaal maar wel van het feit dat je de natuurlijke bodem op een kunstmatige manier afdekt.

Ook kunstgras, kiezels, dolomiet, kokos, schelpen, houtsnippers = verharding

© www.blauwgroenvlaanderen.be

Is dit een constructie? Vijver/zwemvijver/poel

- Rechtspraak over vijvers:
 - Als met folie, polyester, rubber, beton = verharding
→ constructie
 - Als gewoon 'put in de grond met water gevuld' =
geen verharding en dus geen constructie
- Opgelet: eventuele reliëfwijziging!
 - Niet apart aanvragen bij aanleg zwembad of
zwemvijver (zit in de OVSH voor de aanleg)
 - Wel bij aanleg poel of WADI zonder verharding

Kleine tuinconstructies

- Tuinornamenten, brievenbussen, barbecues en speeltoestellen, regenwatertonnen, wateropvangvaten, ...
- **OVSH is niet nodig** voor de plaatsing ervan **in de ganse tuin**
 - Ook vrijgesteld in de voortuin
 - Ook vrijgesteld buiten een straal van 30 m van de vergunde woning
- Bijenkasten worden omwille van veiligheidsredenen niet vrijgesteld → OVSH moet aangevraagd worden.

Toezicht en handhaving

- Gemeentelijk of gewestelijk verbalisant
- Politie
- Meer info:
 - natuurenbos.vlaanderen.be/natuurinspectie
 - omgeving.vlaanderen.be/nl/inspectie-en-handhaving

